

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap – budgetåret 2012

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till anslag i budgetpropositionen för 2012 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (prop. 2011/12:1). Anslagen inom utgiftsområdet uppgår till drygt 45,5 miljarder kronor. Stora anslag är anslaget för Försvarsmaktens förbandsverksamhet som uppgår till 21,8 miljarder kronor och Försvarsmaktens materielanslag på 9 respektive 6,5 miljarder kronor.

Utskottet tillstyrker också i övrigt vad regeringen föreslår om beredskapskredit, bemyndiganden, investeringsplaner och vad regeringen föreslår om anskaffning av materielprojekt. Beställningsbemyndigandena för Försvarsmaktens materiel uppgår till 46,1 respektive 16,4 miljarder kronor.

Utskottet förordar att Sverige som ramansvarig nation får leda en nordisk stridsgrupp som står till EU:s förfogande tidigast under 2015.

Utskottet anser att en parlamentarisk luftförsvarsutredning ska tillsättas och ha perspektivet inställt på tiden efter 2040.

Vidare tillstyrker utskottet regeringens förslag om att den särskilda operationsgruppen ska vara ett förband i grundorganisationen lokaliserad till Karlsborg.

Utskottet avstyrker regeringens förslag om Försvarsmaktens logistikverksamhet och anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag i en proposition.

Utskottet föreslår att anslaget till de frivilliga försvarsorganisationerna återinförs.

Gemensamma reservationer har lämnats av M, FP, C och KD om Försvarsmaktens logistikverksamhet och anslag till de Frivilliga försvarsorganisationerna.

Det finns elva reservationer och tre särskilda yttranden i betänkandet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning	7
Utskottets överväganden	8
Budgetfrågor	8
EU:s stridsgrupper och luftförsvarsutredning	22
Grundorganisationen	27
Försvarslogistik	28
Reservationer	31
1. Anslag, bemyndiganden, investeringsplaner m.m., punkt 1 (S)	31
2. Anslag, bemyndiganden, investeringsplaner m.m., punkt 1 (MP)	32
3. Materielprojekt m.m., punkt 2 (MP)	34
4. Objektsramar, punkt 3 (S, MP, V)	36
5. Objektsramar, punkt 3 (SD)	39
6. Oförutsedda materielinvesteringar, punkt 4 (S, MP, V)	40
7. EU:s stridsgrupper och luftförsvarsutredning, punkt 5 (V)	40
8. Försvarslogistik, punkt 7 (M, FP, C, KD)	42
9. Frivilliga försvarsorganisationer, punkt 8 (M, FP, C, KD)	43
10. Hemvärn, punkt 9 (V)	45
11. Försvarsexportmyndigheten, punkt 10 (MP, V)	45
Särskilda yttranden	47
1. Anslag, bemyndiganden, investeringsplaner m.m., punkt 1 (SD)	47
2. Anslag, bemyndiganden, investeringsplaner m.m., punkt 1 (V)	47
3. EU:s stridsgrupper (MP)	49
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	51
Propositionen	51
Motioner väckta med anledning av skrivelse 2011/12:14	52
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	53
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionens förslag	57
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets anslagsförslag	59

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anslag, bemyndiganden, investeringsplaner m.m.

Riksdagen

- a) bemyndigar regeringen att för 2012 utnyttja en kredit intill ett belopp av 40 000 000 000 kr i Riksgäldskontoret om krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden föreligger (avsnitt 3.3),
- b) bemyndigar regeringen att för 2012 besluta om kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 12 000 000 000 kr för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital (avsnitt 3.6.11),
- c) bemyndigar regeringen att för 2012 besluta om kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 7 000 000 000 kr för att tillgodose Förvarsexportmyndighetens behov av rörelsekapital (avsnitt 3.6.13),
- d) godkänner förslaget till investeringsplan för Kustbevakningen för 2012–2015 (avsnitt 4.7.1),
- e) bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 35 000 000 kr 2013–2015 (avsnitt 4.7.2),
- f) bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 2:4 Krisberedskap besluta om beställningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 560 000 000 kr 2013–2018 (avsnitt 4.7.4),
- g) bemyndigar regeringen att för 2012 besluta om lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar inom ramen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps verksamhet intill ett belopp av 500 000 000 kr (avsnitt 4.7.4),
- h) bemyndigar regeringen att för 2012 besluta om lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar inom ramen för Socialstyrelsens verksamhet intill ett belopp av 350 000 000 kr (avsnitt 4.7.4),
- i) godkänner förslaget till investeringsplan för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för 2012–2015 (avsnitt 4.7.7),
- j) bemyndigar regeringen att disponera de avgifter som tas ut för att finansiera Strålsäkerhetsmyndighetens kostnader för granskning av eventuella ansökningar om att få uppföra nya kärnkraftverk (avsnitt 5.5.1),
- k) bemyndigar regeringen att under 2012 för anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 60 000 000 kr 2013–2016 (avsnitt 5.5.1),

l) för budgetåret 2012 anvisar anslagen under utgiftsområde 6 Försvaret och samhällets krisberedskap enligt vad utskottet föreslår i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:1 utgiftsområde 6 punkterna 1 och 9–19 samt avslår motionerna

2011/12:Fö227 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkandena 1 och 4,

2011/12:Fö232 av Lars Ohly m.fl. (V),

2011/12:Fö238 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkande 9 och

2011/12:Fö242 av Mikael Jansson m.fl. (SD).

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (MP)

2. Materielprojekt m.m.

Riksdagen

a) godkänner förslaget till investeringsplan för Försvarmakten för 2012–2015 (avsnitt 3.6.3),

b) godkänner vad regeringen föreslår om anskaffning av materielprojekt 2012 avseende uppgradering av JAS 39 Gripen (avsnitt 3.6.3),

c) bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar besluta om beställningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 46 100 000 000 kr 2013–2019 (avsnitt 3.6.3),

d) bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar besluta om beställningar som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 16 400 000 000 kr 2013–2017 (avsnitt 3.6.4).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:1 utgiftsområde 6 punkterna 5, 6 i denna del, 7 och 8 samt avslår motionerna

2011/12:Fö228 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 15,

2011/12:Fö238 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkandena 1–8 och

2011/12:Fö240 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkandena 10, 13 och 19.

Reservation 3 (MP)

3. Objektsramar

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Fö1 av Mikael Jansson (SD) yrkande 1,

2011/12:Fö2 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 1,

2011/12:Fö228 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 14 och

2011/12:Fö240 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkande 3.

Reservation 4 (S, MP, V)

Reservation 5 (SD)

4. Oförutsedda materielinvesteringar

Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om anskaffning av materielprojekt 2012 avseende oförutsedda materielinvesteringar (avsnitt 3.6.3).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:1 utgiftsområde 6 punkt 6 i denna del och avslår motion

2011/12:Fö240 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkande 2.

Reservation 6 (S, MP, V)

5. EU:s stridsgrupper och luftförsvarsutredning

Riksdagen godkänner att Sverige som ramansvarig nation får leda en nordisk stridsgrupp tidigast under 2015 med de villkor som utskottet närmare anger under avsnittet om EU:s stridsgrupper och under förutsättning att regeringen tar initiativ till en luftförsvarsutredning med de villkor som utskottet anger under avsnittet om en sådan utredning. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2011/12:1 utgiftsområde 6 punkt 2 och motionerna

2011/12:Fö227 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 2,

2011/12:Fö228 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkandena 6 och 10 samt

2011/12:Fö240 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkandena 14 och 17.

Reservation 7 (V)

6. Grundorganisationen

Riksdagen godkänner vad regeringen föresår om den särskilda operationsgruppen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:1 utgiftsområde 6 punkt 3.

7. Försvarslogistik

Riksdagen avslår regeringens förslag om Försvarsmaktens logistikverksamhet och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs om försvarslogistik.

Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Fö227 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 3 och

avslår proposition 2011/12:1 utgiftsområde 6 punkt 4.

Reservation 8 (M, FP, C, KD)

8. Frivilliga försvarsorganisationer

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs om frivilliga försvarsorganisationer.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Fö209 av Torbjörn Björlund m.fl. (V) yrkande 1 och

2011/12:Fö228 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 16.

Reservation 9 (M, FP, C, KD)

9. Hemvärn

Riksdagen avslår motion

2011/12:Fö209 av Torbjörn Björlund m.fl. (V) yrkande 4.

*Reservation 10 (V)***10. Försvarsexportmyndigheten**

Riksdagen avslår motion

2011/12:Fö240 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkande 15.

Reservation 11 (MP, V)

Stockholm den 1 december 2011

På försvarsutskottets vägnar

Peter Hultqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Hultqvist (S), Cecilia Widegren (M), Hans Wallmark (M), Annicka Engblom (M), Anders Hansson (M), Eva Sonidsson (S), Allan Widman (FP), Clas-Göran Carlsson (S), Staffan Danielsson (C), Anna-Lena Sörenson (S), Johan Forssell (M), Peter Rådberg (MP), Mikael Oscarsson (KD), Mikael Jansson (SD)¹, Torbjörn Björlund (V)², Roza Güclü Hedin (S) och Leif Pettersson (S).

¹⁻² Avstår från ställningstagande under punkt 1.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas proposition 2011/12:1 Budgetpropositionen för 2012 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt motioner som väckts under den allmänna motionstiden hösten 2011.

Riksdagen har på förslag av finansutskottet (bet. 2011/12:FiU1) fattat beslut om utgiftsramar för de olika utgiftsområdena i statsbudgeten inklusive utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Försvarsutskottets betänkande bygger på riksdagens beslut om utgiftsram för utgiftsområde 6. Försvarsutskottet lämnar i detta betänkande förslag för de olika anslagen inom utgiftsområdet.

Utskottet har som ett led i sin beredning fått en särskild redovisning från Försvarsdepartementet om budgetpropositionen. Utskottet har också under beredningens gång fått en gemensam skrivelse från 12 frivilliga försvarsorganisationer om organisationsbidragen till dessa.

Utskottets överväganden

Budgetfrågor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens förslag om beredskapskredit, anslag, bemyndiganden och investeringsplaner.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om anskaffning av materiel.

Utskottet föreslår att anslagen till de frivilliga försvarsorganisationerna återinförs och tillstyrker motionsyrkanden från S och V.

Utskottet föreslår att övriga motionsyrkanden avslås.

Jämför reservationerna 1 (S), 2 (MP), 3 (MP), 4 (S, MP, V), 5 (SD), 6 (S, MP, V), 9 (M, FP, C, KD), 10 (V) och 11 (MP, V).

Jämför särskilda yttrandena 1 (SD) och 2 (V).

Propositionen

Beredskapskredit

Regeringen *föreslår* att regeringen bemyndigas att för 2012 utnyttja en kredit på högst 40 000 000 000 kr i Riksgäldskontoret om krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden föreligger.

Anslag 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

Regeringen *föreslår* ett anslag på 21 775 514 000 kr.

Anslaget har ökats för omställningen till det nya insatsförsvaret och en budgetteknisk överföring från anslaget för fredsfrämjande insatser på grund av fler anställda soldater. Anslaget har minskats för finansiering av statlig ålderspensionsavgift.

Anslag 1:2 Fredsfrämjande förbandsinsatser

Regeringen *föreslår* ett anslag på 2 286 985 000 kr.

Anslaget har minskats med anledning av det nya personalförsörjningssystemet med färre kontraktsanställda i internationell tjänst. Lönerna för anställda soldater tas i stället upp under förbandsanslaget. Medel har bl.a. beräknats för en fortsatt insats i ISAF.

Anslag 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Regeringen *föreslår* ett anslag på 8 961 634 000 kr.

Regeringen *föreslår* att förslaget till investeringsplan för Försvarsmakten 2012–2015 godkänns.

Regeringen *föreslår* att riksdagen godkänner att regeringen under 2012 får besluta om utveckling av JAS 39 E/F och ombyggnad av upp till tio stycken JAS 39 C/D till JAS 39 E/F för det fall att Brasilien eller en annan nation väljer att gå vidare med förhandlingar om anskaffning av JAS 39 E/F.

Regeringen föreslås även att i övrigt få fatta nödvändiga beslut beroende på oförutsedda förändrade förutsättningar.

Regeringen framhåller om *vidareutveckling av JAS 39 Gripen* att slutet av den operativa livslängden för JAS 39 C/D bedöms av Försvarmakten vara uppnådd i perioden 2020–2030. Ett mer omfattande förmågelöft kommer därför att krävas om flygsystemets operativa effekt ska kunna bibehållas. För att säkerställa att JAS 39 C/D ska vara operativt under den tid JAS 39 C/D ska opereras i avvaktan på ett sådant eventuellt mer omfattande förmågelöft har regeringen även under 2011 beslutat om vidmakthållande och vidareutveckling av JAS 39 C/D. Syftet har också varit att bibehålla handlingsfriheten att kunna operera JAS 39 Gripen till 2040.

Om Brasilien antar offerten om försäljning av JAS 39 stöder regeringen inriktningen att Sverige utvecklar JAS 39 E/F tillsammans med Brasilien och bygger om svenska JAS 39 C/D-flygplan till JAS 39 E/F. Förutsatt att Brasilien, eller någon annan nation, väljer att gå vidare med förhandlingar om JAS 39 E/F behövs därför riksdagens bemyndigande för utveckling av JAS 39 E/F och ombyggnad av upp till tio stycken JAS 39 C/D till JAS 39 E/F.

Oaktat ett beslut i Brasilien, eller i ett annat land, kommer ett ställningstagande att krävas om en långsiktig inriktning för fortsatt vidmakthållande och vidareutveckling av flygsystemet. Försvarmakten har påbörjat arbetet med att ta fram nödvändiga underlag för ett sådant beslut och avser att redovisa en fördjupad analys i myndighetens budgetunderlag för 2013.

Regeringen *föreslår* att regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda beställningar medför behov av framtida anslag på högst 46 100 000 000 kr under perioden 2013–2019.

Anslaget har minskats och medel förts över till förbandsanslaget för den fortsatta omställningen av försvaret.

Regeringen framhåller att försvarsutskottet har förutsatt att utvecklade former för *regeringens redovisning till riksdagen av materielförsörjningen* skulle komma till konkret uttryck i budgetpropositionen för 2012 (bet. 2010/11:FöU1). Regeringen har nu i budgetpropositionen utvecklat redovisningen till riksdagen. När det gäller resultatredovisningen omfattar denna i år en mer utförlig redovisning av vilken materiel som har tillförts insatsorganisationen. Eftersom investeringsplanen har en central roll i materielförsörjningsprocessen har regeringen ytterligare ökat spårbarheten från regeringens förslag via riksdagens beslut till Försvarmaktens beställning och leverans till insatsorganisationen. I propositionen redovisas bl.a. vad

som är beslutat respektive beställt och vad som fortfarande är planerat. Uppställningen, inklusive den ekonomiska omfattningen av planerade investeringar, görs per stridskraft. Syftet är att riksdagen ska få en större inblick i de materielobjekt som ingår i investeringsplanen och en samlad bild av investeringarna. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ytterligare förbättrad redovisning.

Anslag 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar

Regeringen *föreslår* ett anslag på 6 526 369 000 kr.

Regeringen *föreslår* att regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda beställningar medför behov av framtida anslag på högst 16 400 000 000 kr under perioden 2013–2017.

Anslaget har minskats och medel överförs till förbandsanslaget för den fortsatta omställningen av försvaret.

Anslag 1:5 Forskning och teknikutveckling

Regeringen *föreslår* ett anslag på 731 539 000 kr.

Överföring av medel har skett till förbandsanslaget för den fortsatta omställningen av försvaret.

Anslag 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet

Regeringen *föreslår* ett anslag på 27 924 000 kr.

Anslag 1:7 Officersutbildning m.m.

Regeringen *föreslår* ett anslag på 232 564 000 kr.

Anslaget har minskats bl.a. på grund av minskade utbildningsvolymerna.

Anslag 1:8 Försvarets radioanstalt

Regeringen *föreslår* ett anslag på 746 585 000 kr.

Anslaget har ökat för finansiering av ny teknikutveckling. Överföringar för detta har skett från anslagen för förbandsverksamhet och beredskap, officersutbildning m.m., internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m., Förvarsexportmyndigheten, Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten, Försvarsunderrättelsedomstolen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt från anslaget för Regeringskansliet.

Anslag 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

Regeringen *föreslår* ett anslag på 163 614 000 kr.

Anslag 1:10 Nämnder m.m.

Regeringen föreslår ett anslag på 5 801 000 kr.

Försvarets materielverk

Regeringen föreslår att regeringen bemyndigas att för 2012 besluta om kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 12 000 000 000 kr för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital.

Anslag 1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m.

Regeringen föreslår ett anslag på 77 771 000 kr.

Anslag 1:12 Försvarexportmyndigheten

Regeringen föreslår ett anslag på 75 860 000 kr.

Regeringen föreslår att regeringen bemyndigas att för 2012 besluta om kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 7 000 000 000 kr för att tillgodose Försvarexportmyndighetens behov av rörelsekapital.

Anslag 1:13 Försvarsunderrättelsedomstolen

Regeringen föreslår ett anslag på 7 449 000 kr.

Anslag 1:14 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten

Regeringen föreslår ett anslag på 12 112 000 kr.

Anslag 2:1 Kustbevakningen

Regeringen föreslår ett anslag på 999 473 000 kr.

Regeringen föreslår att förslaget till investeringsplan för Kustbevakningen för 2012–2015 godkänns.

Anslaget har ökats för att finansiera drifts- och kapitalkostnader för fartyg och minskats för räntekostnader i investeringsplanen.

Anslag 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Regeringen föreslår ett anslag på 39 850 000 kr.

Regeringen föreslår att regeringen bemyndigas att under 2012 för ramanslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 35 000 000 kr under perioden 2013–2015.

Anslag 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.

Regeringen föreslår ett anslag på 21 080 000 kr.

Anslag 2:4 Krisberedskap

Regeringen *föreslår* ett anslag på 1 110 761 000 kr.

Regeringen *föreslår* att regeringen bemyndigas att under 2012 för ram-anslaget 2:4 Krisberedskap besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera allvarliga eller extraordinära händelser som inklusive tidigare gjorda beställningar medför behov av framtida anslag på högst 560 000 000 kr under perioden 2013–2018.

Regeringen *föreslår* att regeringen bemyndigas att för 2012 besluta om lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar inom ramen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps verksamhet intill ett belopp av 500 000 000 kr. Regeringen bemyndigas att för 2012 besluta om lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar inom ramen för Socialstyrelsens verksamhet intill ett belopp av 350 000 000 kr.

Anslaget ökas med en del av de medel som tidigare finansierat driften av radiokommunikationssystemet Rakel. Anslaget har minskats för olika tekniska överföringar till andra anslag som inte påverkar verksamheten.

Anslag 2:5 Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet

Regeringen *föreslår* ett anslag på 100 000 000 kr.

Driften av radiokommunikationssystemet Rakel behöver även under 2012 till viss del finansieras med anslag. Detta var inte tidigare planerat.

Anslag 2:6 Ersättning till SOS Alarm AB för alarmeringstjänst enligt avtal

Regeringen *föreslår* ett anslag på 193 671 000 kr.

Anslaget har ökats för inrättandet av ett informationsnummer.

Anslag 2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Regeringen *föreslår* ett anslag på 1 044 528 000 kr.

Regeringen *föreslår* att förslaget till investeringsplan för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för 2012–2015 godkänns.

Anslaget har ökats för finansiering av varningssystem för allmänheten och för finansiering av åtgärder för kärnenergiberedskap.

Anslag 2:8 Statens haverikommission

Regeringen *föreslår* ett anslag på 42 402 000 kr.

Anslag 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Regeringen *föreslår* ett anslag på 343 419 000 kr.

Regeringen *föreslår* att regeringen bemyndigas dispositionsrätten till de avgifter som tas ut för att finansiera SSM:s kostnader för granskning av eventuella ansökningar om att få uppföra nya kärnkraftverk.

Regeringen föreslår att regeringen bemyndigas att under 2012 för anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför framtida behov av anslag på högst 60 000 000 kr under perioden 2013–2016.

Anslaget har ökats för att myndigheten ska fortsätta att upprätthålla kompetens.

Anslag 4:1 Elsäkerhetsverket

Regeringen föreslår ett anslag på 51 096 000 kr.

Motionerna

Socialdemokraterna

Peter Hultqvist m.fl. (S) framhåller i *motion 2011/12:Fö227* att det mesta tyder på att den nya *insatsorganisationen* är strukturellt underfinansierad. I detta läge bör därför 150 miljoner kronor tillföras extra till anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap. Ytterligare medel bör dessutom kunna lösgöras genom rationaliseringar i högkvarterets organisation.

När det gäller antalet soldater i *internationella insatser* har Socialdemokraterna en uttalad ambition att bibehålla den nuvarande ambitionsnivå som Sverige befunnit sig på under de senaste åren. Tyvärr har Sverige endast ett fåtal personer ute i FN-ledda insatser i dag. Det bör vara en bättre balans mellan FN-ledda insatser och övriga insatser. Mot bakgrund av att insatsen i Afghanistan successivt ska fasas över till mer civila insatser är det rimligt att kostnaderna successivt minskas. Det bör anvisas 140 miljoner kronor mindre till internationella insatser under anslaget 1:2.

En satsning bör ske på *forskning och utveckling* när det gäller nanoteknik, sensorer och *undervattensteknik*. Den svenska kompetensen när det gäller undervattensteknologi är av särskild betydelse. Att upprätthålla den är strategiskt från såväl industriell som säkerhetspolitisk horisont. Det bör därför anvisas 100 miljoner kronor mer än regeringens förslag under anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar.

Regeringen begär ett bemyndigande att under 2012 få besluta om *uppgradering* av upp till tio stycken *JAS 39 C/D till E/F* om Brasilien eller ett annat land väljer att anskaffa sådana. I händelse av ett sådant beslut är inte konsekvenserna för försvarsekonomin och för Försvarmaktens materielförsörjning redovisade. En fortsatt uppgradering av JAS 39 C/D är på sikt nödvändig för att systemet ska vara modernt även efter 2020. En sådan uppgradering ska emellertid utgå endast från svenska operativa behov.

Det är av fundamental betydelse för hela samhället och alla medborgares trygghet och säkerhet att nödnumret 112 fungerar på ett bra sätt. Det är *SOS Alarm* som på statens vägnar ansvarar för nödnumret 112, och de möter varje dag tusentals människor som behöver hjälp i samband med olyckor och vid akuta sjukdomstillstånd. Under det senaste året har det kommit in ett antal anmälningar om att sjuka och nödställda ringt 112

men inte fått den hjälp som varit nödvändig. Socialstyrelsen har därför inlett en landsomfattande granskning av SOS Alarm. Kvaliteten i den hjälp och service som ges genom nödnumret 112 måste säkras (*yrkande 4*).

Krisberedskapen är en angelägenhet för hela samhället. Verksamheten har byggts upp under ett antal år och expanderat. Det bör nu tillsättas en säkerhetsberedning. Anslaget 2:4 krisberedskap bör reduceras med 55 miljoner kronor. Anslaget 2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bör reduceras med samma belopp. Dessa båda anslagsposter omsluter i dag sammanlagt drygt 2 miljarder kronor. Verksamheten utgör en del av de samlade åtgärder som byggs upp med samverkanspartner inom såväl näringsliv som annan offentlig förvaltning. Även inom detta område finns det utrymme för både rationalisering och effektivisering. I avvaktan på tillsättandet av en särskild säkerhetsberedning anser vi att detta arbete ska inledas.

Socialdemokraterna föreslår att riksdagen anvisar en *oförändrad utgiftsram* i förhållande till regeringens förslag. Riksdagen föreslås anvisa *anslag enligt* vad som framgår av sammanställningen i *bilaga 2 (yrkande 1)*.

Peter Hultqvist m.fl. (S) anför i *motion 2011/12:Fö228* att för att öka tydligheten i materielförsörjningen och förbättra möjligheten till kontroll och inflytande för riksdagen bör en utvecklad modell av den tidigare *objektsramsredovisningen* införas (*yrkande 14*).

Även i *motion 2011/12:Fö2* (S) framför Peter Hultqvist m.fl. att en utvecklad modell av den tidigare *objektsramsredovisningen* bör återinföras för att öka tydligheten i materielförsörjningen och förbättra möjligheten till kontroll och inflytande för riksdagen (*yrkande 1*).

Peter Hultqvist m.fl. (S) understryker vidare i *motion 2011/12:Fö228* den roll som *forskning och utveckling* har för att, utöver att bidra till teknik- och materielutveckling, generera kunskap om teknik och framtida hot och ta fram underlag för såväl politisk nivå som myndighetsnivå. Nationell forskning och utveckling bidrar till självständighet i nationella beslut. En ökad samordning av forskningsverksamheten bör ske. Socialdemokrater förordar särskilt riktade forskningsinsatser när det gäller nanoteknik, sensorer och undervattensteknik (*yrkande 15*).

De *frivilliga försvarsorganisationerna* är viktiga för att säkra den folkliga förankringen av försvaret. Det är viktigt att dessa organisationer ges möjligheter att fortsätta utvecklas för att kunna bidra med viktig kompetens, insatser vid kriser men också ge vägar in för människor till engagemang och delaktighet i samhällets krisberedskap. Den förändrade bidragsstrukturen som regeringen föreslår skapar inte konkreta och realistiska förutsättningar för organisationerna att åta sig uppdrag och utgöra en långsiktig resurs inom svensk krishantering. Anslaget till frivilligorganisationerna bör återigen finnas uppfört i statsbudgeten (*yrkande 16*).

Miljöpartiet

Peter Rådberg m.fl. (MP) framhåller i *motion 2011/12:Fö238* att det i många fall krävs ökade insatser från samhällets sida för att möta *icke-militära hot*. Det är inte det militära försvaret som ska tackla dessa icke-militära hot. Det är nödvändigt att hantera dessa hot, och därför är det mycket viktigt att omfördela kostnader från Försvarsmakten till andra sektorer.

Försvarsmakten står inför en rad stora utmaningar, såväl organisatoriska som framtida säkerhetspolitiska utmaningar. Risken för skenande kostnader för både personalförsörjningen och materiel är stora. Regeringens underlag till riksdagen är undermåligt och det finns stora risker för att soldatlönerna framöver tränger ut materielbudgeten.

Anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap bör reduceras med 875 miljoner kronor. Högkvarteret är alldeles för överdimensionerat. Nationella skyddsstyrkorna är underfinansierade med tanke på deras numerär och viktiga samhällsskyddande uppgifter.

Miljöpartiet anser att det militära försvaret ska dimensioneras utifrån operativa behov och en realistisk hotbildsanalys. För överskådlig tid är dessa operativa behov deltagande i internationella krishanteringsuppgifter. Miljöpartiet anser att det är av vikt att Sverige ökar sin ambition att delta i fredsfrämjande verksamhet i FN:s regi. *Anslaget 1:2 Fredsfrämjande förbandsinsatser* bör därför ökas med 40 miljoner kronor.

Miljöpartiet anser att *anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar* kan reduceras med 500 miljoner kronor mer än vad regeringen aviserat. När det gäller framtida uppgradering och anskaffning av JAS 39 Gripen E/F har regeringen inte redovisat de ekonomiska konsekvenserna för riksdagen, och någon sådan finns inte heller i Försvarsmaktens materielplan. Miljöpartiet anser att bemyndigandet på investeringsplanen för JAS 39 Gripen E/F bör avslås (*yrkande 1 och 3*). Regeringen får inte fatta något beslut om utveckling, uppgradering eller anskaffning av JAS 39 Gripen utan föregående riksdagsbehandling (*yrkande 8*). Vidare bör beställningsbemyndigandet för anslaget avslås med hänvisning till att materielredovisningen inte uppfyller de krav som utskottet enigt har begärt (*yrkande 2*). Regering bör snarast återkomma till riksdagen med en ny redovisning om beställningsbemyndigandet (*yrkande 4*).

Anslaget 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar bör också reduceras med 500 miljoner kronor. Riksdagen bör avslå regeringens förslag till bemyndigande på anslaget (*yrkande 6*) och tillkännage för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bemyndigande om ekonomiska åtaganden (*yrkande 5*). Regeringen bör omgående återkomma med ny redovisning om bemyndigande för anslaget (*yrkande 7*).

Anslaget 1:5 Forskning och teknikutveckling bör minskas med 55 miljoner kronor.

Försvarets radioanstalt fyller en viktig funktion i försvaret och tillvaratagandet av Sveriges säkerhetspolitiska intressen. Det är därför förståeligt att viss teknikutveckling måste ske. Miljöpartiet är berett att avsätta vissa medel för ändamålet, vilket innebär 7 miljoner kronor mindre än regeringens förslag.

Anslaget 1:11 Internationella materielsamarbeten, industrifrågor och exportstöd bör minskas med 10 miljoner kronor.

Förvarsexportmyndigheten bör avvecklas.

Kustbevakningen bör tilldelas ökade resurser med 40 miljoner kronor till sin operativa verksamhet.

I Miljöpartiets stora satsning på icke-militära hot föreslås att 1 miljard kronor förs över till utgiftsområde 20 till *klimatanpassningsåtgärder*.

Anslaget för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bör ökas med 40 miljoner kronor.

Överföringar bör ske till *utgiftsområde 5* för att stärka säkerheten i samhället. Det bör ske till den s.k. fredsmiljonen, som administreras av Folke Bernadotteakademin. Det bör också ske till Stockholm International Peace Research Institute (Sipri). Dessutom bör medel föras till samarbetet kring Östersjön, Arktis och Barents hav.

Miljöpartiet föreslår att riksdagen anvisar en *utgiftsram* som är 1 865 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Riksdagen föreslås anvisa anslag enligt vad som framgår av sammanställningen i *bilaga 2 (yrkande 9)*.

Peter Rådberg m.fl. (MP) framhåller i *motion 2011/12:Fö240* att en stor utgift i den svenska försvarsbudgeten är *materielkostnader*. Inget annat land i Europa lägger så stor andel av försvarsbudgeten på materiel som Sverige. Materielkostnaderna bör ses över (*yrkande 19*).

För att öka tydligheten i materielförsörjningen och förbättra riksdagens möjlighet till kontroll och inflytande bör en utvecklad modell av den tidigare objektsramsredovisningen återinföras (*yrkande 3*).

Regeringen bör inte få fatta nödvändiga beslut om materielprojekt beroende på *oförutsedda ändrade förutsättningar*, vilket regeringen begär (*yrkande 2*). Med denna s.k. gummiparagraf vill regeringen ha riksdagens godkännande att göra som man vill. Regeringen måste återkomma till riksdagen.

Försvarsutskottet har vid flertalet tillfällen uttryckligen begärt bättre redovisning om vad anskaffningen av JAS 39 Gripen E/F skulle få för ekonomiska konsekvenser för riksdagen. Hela det underlag som regeringen presenterar i budgetpropositionen måste anses som undermåligt, speciellt med tanke på att framtida uppgradering och anskaffning av JAS 39 Gripen E/F inte heller finns i Försvarmaktens materielpplan. Regeringen måste återkomma till riksdagen med en ny redovisning om beställningsbemyndigandet för JAS 39 Gripen E/F (*yrkande 13*).

Miljöpartiet föreslår, liksom föregående år, att regeringen bör minska antalet JAS 39 Gripen C/D till 70, en minskning med ungefär trettio flygplan (*yrkande 10*). Detta var Försvarsberedningen enig om för några år sedan.

Miljöpartiet är av princip emot exportstöd till företag som tillverkar krigsmateriel och vill inte se att denna verksamhet ytterligare subventioneras av skattemedel. Miljöpartiet vill därför avveckla *Försvarsexportmyndigheten* (*yrkande 15*).

Sverigedemokraterna

Mikael Jansson m.fl. (SD) anser i *motion 2011/12:Fö232* att *anslagen bör höjas kraftigt* med 2 448 miljoner kronor med fokus på att återgå till ett ordentligt invasionsförsvar. Inbegripet i anslagshöjningarna är en total omställning av JAS Gripen till E/F-versionen samt en årlig beställning om tolv plan.

Anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap bör öka med 556 miljoner kronor. Anslaget 1:2 Fredsfrämjande förbandsinsatser bör öka med 1 372 miljoner kronor. Anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar bör öka med 2 670 miljoner kronor. Anslaget 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet bör öka med 319 miljoner kronor. Totalt bör utgiftsområdet ökas med 2 448 miljoner kronor.

Riksdagen föreslås anvisa *anslag enligt* vad som framgår av sammanställningen i *bilaga 2*.

Vid beredningen av detta betänkande har *Sverigedemokraterna* anmält att deras förslag till *försvarsbudget i stället* är följande.

Anslagen bör höjas kraftigt med 948 miljoner kronor med fokus på att återgå till ett ordentligt invasionsförsvar. Inbegripet i anslagshöjningarna är en total omställning av JAS Gripen till E/F-versionen samt en årlig beställning om tolv plan från 2014 med leveranser från 2015.

Anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap är oförändrat. Anslaget 1:2 Fredsfrämjande förbandsinsatser bör minska med 1 372 miljoner kronor. Anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar bör öka med 1 726 miljoner kronor. Anslaget 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet bör öka med 319 miljoner kronor. Totalt bör utgiftsområdet ökas med 948 miljoner kronor.

Mikael Jansson m.fl. (SD) anser i *motion 2011/12:Fö1* att möjligheterna att återinföra *objektsramar* i regeringens redovisning till riksdagen av planerad och beställd försvarsmateriel bör prövas (*yrkande 1*).

Vänsterpartiet

Lars Ohly m.fl. (V) framhåller i *motion 2011/12:Fö232* att Vänsterpartiet vill ha ett starkt försvar uppbyggt på värnplikt och samhällsplikt, kompletterat med frivilliga insatser och en mindre insatsstyrka av heltidsanställda soldater.

Förbandsverksamheten kan genomföras till lägre kostnad än nu. Hemvärnet bör dock undantas. En minskning av *anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap* bör ske med 750 miljoner kronor. Därutöver bör effektivisering av arbetet och organisationen ske på *Högkvarteret* innebärande en reduktion med 60 miljoner kronor.

Mycket pengar kan sparas genom ett tillbakadragande från Afghanistan och ett avslutande av insatsen i Libyen och genom att Sverige avstår från att leda eller delta i framtida EU-stridsgrupper. Vänsterpartiet ser dock positivt på fler helt FN-ledda aktioner. Sammantaget föreslås en minskning av *anslaget 1:2 Fredsfrämjande förbandsinsatser* med 550 miljoner kronor.

Försvarsmakten har stora möjligheter att spara in kostnader på materiel-sidan, framför allt när det gäller EDA och de exportfrämjande åtgärderna. En minskning av *anslaget 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av material och anläggningar* bör ske med 445 miljoner kronor.

En minskning av *anslaget 1:5 Forskning och teknikutveckling* bör ske med 100 miljoner kronor.

Mönstringsförfarandet bör utökas. En ökning av *anslaget 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet* bör ske med 25 miljoner kronor.

Vänsterpartiet har från början varit kritiskt till de utökade befogenheter som FRA tilldelats. En minskning av *anslaget 1:8 Försvarets radioanstalt* bör ske med 50 miljoner kronor.

Vänsterpartiet är mycket kritiskt till den vapenexport som Sverige ägnar sig åt. Neddragningar bör göras på Försvarsexportmyndigheten för att så småningom avskaffa den. En minskning av *anslaget 1:12 Försvarsexportmyndigheten* med 25 miljoner kronor bör ske.

Vänsterpartiet anser att beredskapen för eventuella kriser och katastrofer i samhället bör utökas. En ökning av *anslaget 2:4 Krisberedskap* bör ske med 50 miljoner kronor.

Totalt föreslås en *reduktion av utgiftsområdet* med 1 905 miljoner kronor.

Riksdagen föreslås anvisa *anslag enligt vad som framgår av sammanställningen i bilaga 2*.

Torbjörn Björlund m.fl. (V) understryker i *motion 2011/12:Fö209* att de *frivilliga försvarsorganisationerna* har stor betydelse för försvaret, försvarsviljan och totalförsvarets samhällsförankring. Totalt har organisationerna ca 580 000 medlemmar. Vänsterpartiet anser att det är av stor vikt att det finns ett grundorganisationsstöd till dessa organisationer. Utan detta blir det svårt att ha anställd personal som kan organisera de frivilliga resurserna. Den förändrade bidragsstruktur som regeringen genomfört de senaste åren skapar inte konkreta och realistiska förutsättningar för organisationerna att åta sig uppdrag och utgöra en långsiktig resurs inom svensk krishantering. Det är av stor vikt för vår samlade krishanteringsförmåga att dessa organisationer kan komma i fråga för ett *obundet organisationsstöd* (yrkande 1).

De nationella skyddsstyrkorna, hemvärnet, stod 2009 för ungefär 1,2 % av försvarsbudgeten. *Hemvärnet* är kostnadseffektivt eftersom det bygger på en ideell och frivillig grund. I allt större utsträckning har Försvarsmakten valt att spara in på hemvärnets verksamhet. Vänsterpartiet anser att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag på hur hemvärnet kan finansieras oberoende av den övriga Försvarsmakten (*yrkande 4*).

Utskottet

Anslag, bemyndiganden, investeringsplaner m.m.

Utskottet konstaterar att regeringen föreslår en ekonomisk ram för försvaret på samma nivå som under de föregående åren. Förbandsverksamheten dvs. kärnan i Försvarsmaktens verksamhet förstärks i regeringens budgetförslag. Förbandsverksamheten förstärks med en kvarts miljard under nästa budgetår. Dessutom planeras en ytterligare förstärkning av förbandsverksamheten med 700 miljoner kronor för 2013. Detta sker genom överföring av medel som frigörs genom effektiviseringar i FMV:s verksamhet och genom besparingar inom forskning och utveckling. Vidare förs medel för personalkostnader över från anslaget för internationella insatser till förbandsanslaget som en följd av det nya personalsystemet med anställda soldater. Utskottet konstaterar att den svenska regeringen, med grund i en ansvarsfull ekonomisk politik, föreslår en ekonomisk ram på oförändrad nivå till skillnad från flera länder i Europa, däribland Finland och Danmark, som genomför omfattande nedskärningar i sina länders respektive försvarsbudgetar.

Socialdemokraterna föreslår i sin budgetmotion en ekonomisk ram på samma nivå som regeringen men med en något annorlunda fördelning mellan anslagen. Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslår en ekonomisk ram knappt 2 miljarder kronor lägre än regeringen och med sinsemellan olika anslagsfördelning. Sverigedemokraterna i sin tur föreslår i sin motion en ekonomisk ram som är ca 2,5 miljarder kronor högre än regeringen. Vid beredningen av försvarsbudgeten har Sverigedemokraterna anfört i utskottet att ökningen i stället bör vara ca 950 miljoner kronor.

Utskottet anser att regeringens budgetförslag är väl avvägt och utgör en god grund för att fortsätta genomförandet av den nya organisationen i Försvarsmakten. En annorlunda tyngdpunkt i fördelningen av anslagen skulle minska denna möjlighet. En reduktion av försvarsanslagen med totalt 2 miljarder kronor anser utskottet nu liksom tidigare (jämför bet. 2009/10: FöU1 och bet. 2010/11:FöU1) inte vara ansvarsfullt. Det skulle innebära att det försvarspolitiska beslutet inte kommer att kunna genomföras. Möjligheterna för Försvarsmakten att genomföra sina uppgifter både nationellt och internationellt skulle allvarligt äventyras. Utskottet kan vidare konstatera att det förslag till ökad budget för försvaret som Sverigedemokraterna lämnar bygger på en försvarsorganisation som radikalt skiljer sig från den som beslutats av riksdagen.

Utskottet yttrade sig den 27 oktober 2011 genom utdrag ur protokollet till finansutskottet om utgiftsramen för försvaret. Utskottet tillstyrkte då en ekonomisk ram på 45 578 001 000 kr. Riksdagen har därefter på förslag av finansutskottet (bet. 2011/12:FiU1) beslutat om denna ram. *Försvarsutskottet föreslår* att riksdagen inom denna ekonomiska ram anvisar *anslag enligt bilaga 3* i detta betänkande.

Utskottet *tillstyrker* även i övrigt regeringens förslag till beredskapskredit, bemyndiganden och investeringsplaner (jämför dock de ställningstaganden som utskottet gör under avsnittet om materielprojekt nedan).

Motionsyrkandena om anslag m.m. *avstyrks*.

Materielprojekt

Redovisning för riksdagen

Utskottet har vid ett antal tillfällen begärt en bättre redovisning för riksdagen för sina ställningstaganden till större investeringar inom materielområdet. Detta har bl.a. lett till en uppdelning av materielanslagen och att regeringen numera underställer riksdagen förslag om större och mer omfattande materielprojekt. Vad avser resultatredovisningen omfattar denna i år en mer utförlig redovisning av vilken materiel som har tillförts insatsorganisationen. Eftersom investeringsplanen har en central roll i materieförsörjningsprocessen har regeringen ytterligare ökat spårbarheten från regeringens förslag via riksdagens beslut till Försvarsmaktens beställning och leverans till insatsorganisationen. I investeringsplanen beskrivs sålunda vad som är beslutat och beställt och vad som är planerat. Redovisningen görs per stridskraft.

Försvarsdepartementet har återkommande lämnat information om materielfrågor till utskottet senast i samband med sin muntliga genomgång av budgetpropositionen inför utskottets beredning av dessa frågor.

Uppgradering av JAS 39 Gripen

Regeringen *föreslår* att riksdagen godkänner att regeringen under 2012 får besluta om *utveckling av JAS 39 Gripen E/F* och ombyggnad av upp till tio stycken JAS 39 Gripen C/D till JAS 39 E/F för det fall att Brasilien eller en annan nation väljer att gå vidare med förhandlingar om anskaffning av JAS 39 Gripen E/F.

Utskottet ställer sig liksom man gjort tidigare bakom en uppgradering av JAS 39 Gripen enligt regeringens förslag, om Brasilien eller ett annat land väljer JAS 39 Gripen. Utskottet utgår liksom man också gjort tidigare från att regeringen återkommer till riksdagen med en proposition om det skulle bli aktuellt med en mer omfattande förändring av JAS 39 Gripen i övrigt.

Utskottet *tillstyrker* alltså regeringens förslag om JAS 39 Gripen och *avstyrker* motionsyrkandena i frågan.

Oförutsedda förändrade förutsättningar

Regeringen *föreslår* vidare att man även i övrigt får fatta nödvändiga beslut om materielprojekt beroende på *oförutsedda förändrade förutsättningar*.

Utskottet understryker liksom tidigare (bet. 2010/11:FöU1) att det är viktigt att regeringen före eventuella beslut som regeringen kan komma att fatta som en följd av oförutsedda förändrade förutsättningar inom ekonomisk ram återkommer till riksdagen.

Utskottet *avstyrker* motionsyrkandet.

Objektsramar

I några motioner (S, MP och SD) lämnas förslag om återinförande av systemet med s.k. *objektsramar*.

Utskottet kan konstatera att regeringen i budgetpropositionen tidigare har redovisat kostnader för större materielprojekt i objektsramar. Syftet med dessa var att förbättra styrning och uppföljning av större materielinvesteringar. I proposition 2005/06:1 (utg.omr. 6) anförde den dåvarande regeringen att objektsramar inte var anpassade till regeringens behov av styrning och uppföljning, ej heller till riksdagens informationsbehov. Därigenom upphörde denna form av redovisning. Större materielinvesteringar är ofta långsiktiga och får omfattande konsekvenser för den statliga budgeten under många år. Det är således mycket viktigt att riksdagen för sina ställningstaganden ges en djupgående beskrivning inklusive ekonomiska konsekvenser av större materielprojekt.

Utskottet utgår från att regeringen fortsätter att arbeta med att fördjupa den ekonomiska redovisningen för riksdagen. Regeringen bör därvid också fortsätta att utveckla hur insynen ska förbättras när det gäller större materielinvesteringar. Utskottet utgår från att regeringen återkommer till riksdagen om detta.

Därmed är motionsyrkandena tillgodosedda och behöver *inte bifallas*.

Frivilliga försvarsorganisationer

De *frivilliga försvarsorganisationerna* har stor betydelse för försvaret, försvarsviljan och den folkliga förankringen av försvaret. Frivilligorganisationerna har tillkommit på medborgarnas eget initiativ. De har totalt ca 580 000 medlemmar.

Anslaget för de frivilliga försvarsorganisationerna togs på förslag av regeringen bort ur statsbudgeten för ett par år sedan (prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:FöU1, rskr. 2009/10:104). I stället skulle de frivilliga försvarsorganisationerna tilldelas medel genom Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Utskottet framhöll i sitt budgetbetänkande (bet. 2009/10:FöU1) att man utgick från att regeringen återkommer årligen

i budgetpropositionerna med en redovisning av hur den fortsatta omfattningen och inriktningen av organisationsstödet utvecklas och en redovisning av ändamålsenligheten med den nya ordningen.

Det kan konstateras att regeringen inte lämnat en sådan redovisning som utskottet begärt. I stället verkar förutsättningarna för frivilligorganisationerna ha försämrats med den införda ordningen. Den har försvårat för organisationerna att åta sig uppdrag och utgöra en långsiktig resurs inom svensk krishantering. Anslaget för de frivilliga försvarsorganisationerna bör därför återinföras i statsbudgeten för att säkerställa ett visst grundläggande organisationsstöd.

Vad som anförs om anslag för de frivilliga försvarsorganisationerna bör riksdagen *tillkännage* för regeringen som sin mening. Motionerna bör *bifallas*.

Hemvärn

Hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna har med sina 40 bataljoner och 22 000 soldater som ingår i Försvarsmaktens insatsorganisation viktiga uppgifter i försvaret av landet. De löser nationella uppgifter, såsom att försvara, skydda och bevaka skyddsobjekt och viktig infrastruktur samt ge stöd till samhället. Utskottet har när det gäller rekryteringen till hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna fått veta att Försvarsmakten bedömer att 19 500 till 20 000 av totalt 22 000 hemvärnsavtal kommer att vara tecknade till årets slut.

Utskottet ser dock inte några skäl till att hemvärnet skulle finansieras på annat sätt än övriga förband i insatsorganisationen.

Motionsyrkandet bör därför *avslås*.

EU:s stridsgrupper och luftförsvarsutredning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner att Sverige som ramansvarig nation får leda en nordisk stridsgrupp tidigast under 2015 med de villkor som utskottet närmare anger om EU:s stridsgrupper och under förutsättning att regeringen tar initiativ till en luftförsvarsutredning med de villkor som utskottet också anger om en sådan utredning.

Utskottet tillstyrker delvis regeringens förslag om EU:s stridsgrupper och tillstyrker delvis motionsyrkanden från S och MP om stridsgrupper och luftförsvarsutredning.

Jämför reservation 7 (V). Jämför särskilt yttrande 3 (MP).

Propositionen

Regeringen *föreslår* att den *nordiska stridsgruppen* ställs till EU:s förfo-
gande för en ny beredskapsperiod under det första halvåret 2014 med
Sverige som ramansvarig nation.

Regeringen *informerar* vidare om att Sverige ska bidra inom ramen för
den *EU-stridsgrupp* som står i beredskap under andra halvåret 2013 med
Storbritannien som ramansvarig nation.

Regeringen framhåller att genom medverkan och ledarskap i EU:s strids-
grupper tar Sverige ansvar för fred och säkerhet i och utanför vårt närom-
råde. Stridsgruppernas snabbinsatsförmåga bidrar till EU:s möjligheter att
hantera kriser och stärker EU som global utrikes- och säkerhetspolitisk
aktör. Den nordiska stridsgruppen bidrar till att stärka det nordiska samar-
betet.

EU:s stridsgrupper är ett av flera viktiga instrument i EU:s krishanter-
ingsförmåga och är det instrument som snabbast kan användas vid ett
hastigt uppkommet behov. Till följd av den reformering av insatsorganisa-
tionen som nu pågår kommer Sverige att framöver ha väsentligt bättre
förutsättningar än tidigare att bidra med förband i hög beredskap på det
sätt som ett deltagande i EU:s stridsgrupper förutsätter.

Motionerna

EU:s stridsgrupper

Peter Hultqvist m.fl. (S) påpekar i *motion 2011/12:Fö227* att regeringen
föreslår att Sverige även 2014 ska vara *ramnation för en nordisk strids-
grupp*. Socialdemokraterna avvisar det förslaget. Sverige har tagit detta
ansvar två gånger under 2008 respektive under 2011. Sverige har därmed
tagit sitt ansvar och bidragit till EU:s snabbinsatsstyrkor för fredsfräm-
jande insatser. Att vara ramnation är ekonomiskt, organisatoriskt och led-
ningsmässigt krävande. Socialdemokraterna är beredda att låta Sverige
även fortsättningsvis bidra till EU:s fredsfrämjande insatser, men inte som
ramnation (*yrkande 2*).

Peter Hultqvist m.fl. (S) anför i *motion 2011/12:Fö228* att Socialdemokra-
terna är öppna för fortsatt engagemang och deltagande inom ramen för
Nordic Battle Group. Mot bakgrund av att Sverige nyligen tagit ramansvar
för en av EU:s snabbinsatsstyrkor, avvisas att vi under mandatperioden
tar ett förnyat ledningsansvar för *Nordic Battle Group*. Socialdemokraterna
säger därför nej till ett svenskt ledningsansvar för NBG14 (*yrkande 6*).
Det utesluter inte att Sverige även i framtiden ska bidra till EU:s snabbin-
satsstyrkor, men detta ska inte ske på annat sätt än om regeringen fått
riksdagens godkännande. Sverige bör inrikta sig på mindre bidrag till fram-
tida snabbinsatsförband inom områden som är särskilt efterfrågade och där

vi har hög kompetens. Likväl behöver hela konceptet med EU:s stridsgrupper ses över. Stridsgrupperna har aldrig använts, de är mycket kostsamma och de binder upp stora resurser över lång tid.

Peter Rådberg m.fl. (MP) framhåller i *motion 2011/12:Fö240* att Sverige inte bör ha ramansvar för NBG 14 (*yrkande 17*). Det främsta skälet är att ramansvaret binder upp alldeles för mycket resurser som bättre skulle kunna nyttjas än att stå till EU:s förfogande under första halvåret 2014. Ingen av EU:s olika stridsgrupper har någonsin kallats in för att lösa någon uppgift. Miljöpartiet menar att konceptet med EU:s stridsgrupper måste ses över. Däremot är Miljöpartiet inte främmande för att en svensk trupp skulle kunna delta, men utan ramansvar.

Luftförsvarsutredning

Peter Hultqvist m.fl. (S) anför i *motion 2011/12:Fö228* att riksdagen våren 2011 har beslutat om att förorda en *luftförsvarsutredning* med perspektivet inställt på i huvudsak tiden efter 2040. Det är anmärkningsvärt att regeringen inte har tagit initiativ för att verkställa riksdagens beslut. Socialdemokraterna förväntar sig att regeringen snarast återkommer till riksdagens partier med förslag till utredningsdirektiv (*yrkande 10*).

Peter Rådberg m.fl. (MP) framhåller i *motion 2011/12:Fö240* att Miljöpartiets uppfattning om Gripenprojektet är att frågan bör utredas grundligt. Regeringen bör omgående tillsätta den *parlamentariska luftförsvarsutredning* som riksdagen beslutade om våren 2011 (*yrkande 14*). I en sådan utredning bör givetvis andra alternativ till E/F finnas med.

Utskottet

EU:s stridsgrupper

Utskottet vill inledningsvis betona betydelsen av det försvars- och säkerhetspolitiska samarbetet inom Norden, med de baltiska staterna och inom den Europeiska unionen. Sverige har under en följd av år aktivt bidragit till EU:s fredsfrämjande krishanteringsoperationer och krishanteringsberedskap. Sverige har tillsammans med andra länder, som ramansvarig nation, både under år 2008 (NBG 08) och år 2011 (NBG 11) upprätthållit insatsberedskap med förstärkta bataljonsstridsgrupper (s.k. Battle groups) som stått till EU:s förfogande. Dessa har också bidragit till att stärka det nordiska samarbetet på försvarsområdet, liksom samarbetet med Irland och Estland.

Sverige har till dags dato bidragit till samtliga EU:s militära krishanteringsinsatser. Detta inkluderar bland annat bidrag med marina förband till EU:s operation Atalanta, vid det senaste tillfället även med sjöstyrkechef, samt med en flygenhet ur Kustbevakningen. Sverige har också bidragit med arméförband vid två olika tillfällen till EU:s insatser i DR Kongo samt vid ett tillfälle med ett amfibieförband i EU:s insats i Tchad och Cen-

tralafrikanska republiken. Senast har en svensk flygenhet ur NBG 11, med EU:s medgivande, bidragit till den nyligen avslutade flyginsatsen i Libyen. Utskottet anser att Sveriges bidrag till EU:s krishanteringsberedskap och insatser har, särskilt med hänsyn till våra förhållanden, varit synnerligen omfattande. Utskottet erinrar i sammanhanget om att Sverige – utöver vår medverkan i EU:s krishanteringsinsatser – sedan lång tid även bidrar med militära förband i Afghanistan och Kosovo.

Genom vår medverkan och vårt ledarskap i EU:s stridsgrupper tar Sverige ansvar för fred och säkerhet i och utanför vårt närområde. Snabbinsatsförmågan bidrar till EU:s möjlighet att hantera kriser och stärker därmed EU som utrikes- och säkerhetspolitisk aktör. Enligt utskottets mening är det därför viktigt att Sverige även fortsättningsvis, företrädesvis i samverkan med andra länder exempelvis, kan bidra till EU:s krishanteringsinsatser och krishanteringsberedskap, inklusive dess snabbinsatsförmåga. Konceptet binder upp stora resurser under lång tid.

Försvarmakten står emellertid under de kommande åren inför stora utmaningar. Riksdagen har år 2009 beslutat om hur Försvarsmaktens insatsorganisation skall organiseras i ett antal olika krigsförband fram till och med 2014. Regeringen har meddelat närmare föreskrifter för organisationsarbetet. Insatsorganisation 2014 (IO 14) skall vara organiserad, bemannad, utrustad, utbildad och övad enligt fastställda förbandsmålsättningar vid utgången av år 2014. Att förverkliga den nya organisationen är Försvarsmaktens mest prioriterade uppgift jämte ordinarie beredskapsuppgifter och pågående insatser, och är resurskrävande.

Under förutsättning att insatsorganisationen är intagen på det sätt riksdagen och regeringen beslutat, kommer de stående och kontrakterade förbanden vara tillgängliga för olika slags beredskapsuppgifter, t.ex. som snabbinsatsförband inom EU, efter år 2014. Några särskilda förband kommer därför inte att behöva organiseras.

Enligt utskottets mening bör därför inriktningen fortsättningsvis vara att Sverige bidrar till EU:s stridsgrupper som ramansvarig nation. Utskottet anser att ett sådant bidrag bör ställas till EU:s förfogande tidigast under år 2015. Utskottet är emellertid positiv till att Sverige fram till och med 2014 bidrar med andra förband och i t.ex. FN-ledd fredsfrämjande insatser.

Det är enligt utskottet angeläget att EU:s stridsgrupper, åtminstone de som Sverige medverkar i, vid behov även kan ställas till Förenta nationernas förfogande om så FN begär. Utskottet erinrar om att stridsgrupperna inte bara skall kunna genomföra väpnad strid i höga konfliktnivåer, utan även medverka i humanitära insatser t.ex. i samband med olika typer av katastrofer. Utskottet betonar vikten av att använda insatsförmågor i ett bredare perspektiv i samband med civila händelser och katastrofer. Regeringen ska ta initiativ till en översyn om denna ökade användbarhet och inom EU:s och FN:s ram.

Ingen av de stridsgrupper som stått i hög insatsberedskap har hittills i sin helhet satts in av EU. Våren 2011 sattes emellertid en svensk flygenhet ur NBG 11 in under Natos ledning i flyginsatsen i Libyen under FN-mandat. Därför menar utskottet att det bör göras en översyn om villkoren för stridsgruppernas insättande är relevanta för dagens och framtidens kravbild. Regeringen bör ta initiativ till en sådan översyn.

Mot bakgrund av ovanstående förordar utskottet att ett svenskt ramansvar för en nordisk stridsgrupp bör genomföras, tidigast under 2015. Det förutsätter att riksdagen fattar beslut i frågan. Utskottet har erfarenhet att även företrädare för regeringen delar bedömningen om vilka förutsättningar som nu bör gälla för Sveriges medverkan i EU:s stridsgrupper.

Luftförsvarsutredning

Riksdagen beslutade våren 2010 (bet. 2010/11:FöU4, rskr. 2010/11:232) att tillkännage för regeringen sin mening att en parlamentarisk luftförsvarsutredning skulle tillsättas.

En luftförsvarsutredning ska enligt utskottet studera tiden efter 2040. Utredningen ska belysa helheten inom luftförsvaret men inte taktisk flygtransport.

Ett beslut om uppgradering och vidareutveckling av JAS 39 Gripen är kopplat till initiativ från regeringen till riksdagen. Ett sådant riksdagsbeslut tillförs som en förutsättning för luftförsvarsutredningen. Regeringen har full initiativrätt på denna punkt.

Den uppbyggnad och utveckling som luftförsvaret omfattas av innan 2040 måste utgöra en grund för utredningen, som ska belysa helheten och behoven i framtidens luftförsvaret efter 2040.

För analys av luftförsvaret för tiden efter 2040 måste bedömning göras av de operativa behoven som då kan tänkas föreligga. Fördjupad analys för tiden efter 2040 kräver en analys av internationell förmågeutveckling.

Målen för luftförsvaret inklusive flygstridskrafterna bör definieras. Det bör i sin tur ligga till grund för en bedömning av framtida förmågekrav. Ett sådant arbete bör bl.a. ta sikte på en bedömd utveckling av flygstridskrafter i vårt närområde och eventuella framtida samarbeten avseende stridsflyg i Norden och EU. En viktig uppgift för utredningen är också att göra bedömningar av i teknikutvecklingen.

Ställningstagande

Utskottet föreslår att *riksdagen godkänner* att Sverige som ramansvarig nation får leda en nordisk stridsgrupp tidigast under 2015 med de villkor som utskottet närmare anger ovan om EU:s stridsgrupper och under förutsättning att regeringen tar initiativ till en luftförsvarsutredning med de villkor som utskottet också anger ovan om en sådan utredning.

Utskottet föreslår att riksdagen *delvis bifaller* proposition 2011/12:1 utgiftsområde 6 punkt 2 och *delvis bifaller* motionerna från S och MP om EU:s stridsgrupper och luftförsvarsutredningen.

Grundorganisationen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att regeringens förslag godkänns.

Propositionen

Regeringen *föreslår* att specialförbandet inrättas som en organisationsenhet i grundorganisationen och benämns särskilda operationsgruppen (SOG). SOG ska liksom hittills vara lokaliserat till Karlsborg.

Regeringen framhåller att Försvarsmaktens specialförband har utvecklats sedan 1994 och att de sedan slutet av 2010 utgörs av ett förband, särskilda operationsgruppen (SOG).

SOG är ett självständigt krigsförband. Verksamheten styrs direkt av Högkvarteret. Specialförbandet hanteras som ett högkvartersförband direkt underställt chefen för specialförbanden, som är chefen för Högkvarteret. Specialförbandsverksamheten har vuxit.

Det är viktigt med bl.a. ett klargjort chefs- och ledningsansvar, inom denna verksamhet på samma sätt som inom andra av Försvarsmaktens verksamheter. Särskilda operationsgruppen bör därför inrättas som en egen organisationsenhet.

Utskottet

Riksdagen beslutade om Försvarsmaktens grundorganisation i det försvarspolitiska beslutet i december 2004 (prop. 2004/05:5, bet. 2004/05:FöU5, rskr. 2004/05:143. *Försvarsmaktens specialförband* tillhör K3 i Karlsborg enligt prop. 2004/05:5 Vårt framtida försvar.

Försvarsmaktens specialförband har funnits sedan mitten av 1990-talet och är numera ett förband i insatsorganisationen benämnt *särskilda operationsgruppen (SOG)*. I det försvarspolitiska beslutet 2004 fastställde riksdagen Försvarsmaktens nya insatsorganisation. Försvarsmaktens specialförband är ett förband som ingår i denna insatsorganisation.

Utskottet kan konstatera att specialförbandsverksamheten har vuxit i omfattning och betydelse de senaste åren. Detta gör det naturligt att specialförbandet också blir en enhet i grundorganisationen.

Utskottet *tillstyrker* regeringens förslag att specialförbandet inrättas som en organisationsenhet i grundorganisationen, benämns särskilda operationsgruppen (SOG) och lokaliseras till Karlsborg.

Försvarslogistik

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen ska återkomma med förslag om Försvarsmaktens logistikverksamhet.

Utskottet tillstyrker ett motionsyrkande från S och avstyrker regeringens förslag.

Jämför reservation 8 (M, FP, C, KD).

Propositionen

Regeringen *föreslår* att regeringen bemyndigas att fatta beslut om *organisationstillhörighet* m.m. för den verksamhet som bedrivs inom ramen för *Försvarsmaktens logistikverksamhet* och som blir en följd av de åtgärder som regeringen avser att successivt vidta för att göra besparingar inom försvarets stödverksamhet.

Regeringen framhåller att en viktig del av omställningen till det nya insatsförsvaret är att genom effektiviseringar frigöra resurser från stödverksamheten inom försvaret.

Effektiviseringar inom delar av Försvarsmakten, Försvarets materielverk och Totalförsvarets forskningsinstitut bör därför genomföras. Detta uppnås bl.a. genom att huvuddelen av den *inköpsverksamhet* som bedrivs inom Försvarsmakten bör föras över till Försvarets materielverk. Därutöver bör verksamhet inom service, förråd och verkstäder föras över från Försvarsmakten till Försvarets materielverk eller till en annan huvudman. Även lednings- och beställarfunktionerna i Försvarsmakten och Försvarets materielverk bör effektiviseras. Även vissa ambitionsminskningar inom *forskning och utveckling* bör genomföras.

Regeringen avser att genomföra dessa förändringar i ett antal steg.

Som ett *första steg* har regeringen för 2012 föreslagit anslagsöverföringar om 230 miljoner kronor för 2012 och beräknat omföringar om ca 700 miljoner kronor för 2013. Medlen omförs till följd av redan genomförda och pågående effektiviseringar. Regeringen gör bedömningen att besparingar kan uppnås genom att inköpsdelarna inom bl.a. Försvarsmaktens logistikverksamhet kan föras över till Försvarets materielverk. Verksamheter och kompetenser som är knutna till insatsnära logistik berörs inte. De verksamhetsövergångar som berörs ska påbörjas under 2012 för att vara genomförda senast den 1 januari 2013.

Regeringen anser i linje med Försvarsstrukturutredningens förslag att besparingar kan genomföras inom ytterligare områden och avser som ett *andra steg* att uppdraga åt Försvarsmakten och Försvarets materielverk att under 2012 redovisa en plan för hur effektiviseringar och rationaliseringar av bl.a. service-, förråds- och verkstadsverksamhet ska kunna genomföras. Denna plan ska medge att ytterligare effektivisering och besparingar kan

göras med början under 2013. Likaså avser regeringen att uppdra åt myndigheterna att redovisa inom vilka områden ambitionsminskningar för forskning och utveckling bör göras. Möjligheterna till ytterligare utkontraktering och bolagisering av verksamhet ska också prövas.

Regeringen avser därutöver, som ett *tredje steg*, att uppdra åt myndigheterna att redovisa hur lednings- och beställarfunktioner inom ramen för en mer sammanhållen materiel- och logistikförsörjning ska kunna bli effektivare.

Motionerna

Peter Hultqvist m.fl. (S) framhåller i *motion 2011/12:Fö227* att regeringens redovisning av hur rationaliseringen inom *logistikverksamheten* ska ske inte ger svar på hur de förväntade besparingarna ska realiseras. Regeringen avser att överlämna ansvaret för att lösa detta till Försvarsmakten och Försvarets materielverk.

Regeringen har trots två utredningar inom området ännu inte kunna formulera viktiga ramverk för hur rationaliseringsarbetet ska genomföras. Det saknas tydliga ställningstaganden av regeringen för vilken verksamhet som bör kvarstå i Försvarsmakten, vad som fortsatt ska vara statlig verksamhet och ingå i Försvarets materielverk eller om viss verksamhet kommer att överföras till industrin eller överföras i bolagsform och i förlängningen eventuellt privatiseras. Socialdemokraterna vill i sammanhanget understryka vikten av leveranssäkerhet i logistikverksamheten så att Försvarsmaktens operativa effekt kan säkerställas.

Regeringens begäran om *bemyndigande* att själv få besluta om *organisationstillhörighet* för logistikverksamheten bör *avslås* (yrkande 3). Regeringen bör skyndsamt återkomma till riksdagen med en redogörelse för hur logistikverksamheten ska effektiviseras.

Utskottet

Regeringen föreslår att man ska få fatta beslut om organisationstillhörighet m.m. för den verksamhet som bedrivs inom ramen för *Försvarsmaktens logistikverksamhet*.

Försvarsmaktens logistikverksamhet inrättades efter beslut av riksdagen i juni 2000 (prop. 1999/2000:97, bet. 1999/2000:FöU8). Det är Försvarsmaktens största organisationsenhet med ca 3 600 anställda. Som jämförelse kan nämnas att Försvarets materielverk har ca 1 500 anställda.

De besparingar som måste ske inom logistikverksamheten är helt avgörande för att Försvarsmaktens nya organisation ska kunna förverkligas. Försvarsmakten har också i sina budgetunderlag planerat in betydande medel för detta som överförs från materielförsörjningens område till förbandsverksamheten.

Regeringen överlämnar nu "initiativet" till myndigheterna att lösa frågorna. Att regeringen skulle överpröva en myndighetskompromiss synes osannolikt. Regeringen begär "fribrev" för att fortsätta omorganisationen av försvarslogistiken. Vad som blir kvar i Försvarsmakten i militär eller civil form, vad som förs över till Försvarets materielverk (i statlig form) eller vad som kan föras över i bolagsform eller till näringslivet är högst osäkert.

Regeringen måste återkomma till riksdagen med förslag om de olika etapperna i den mycket stora förändring av logistikorganisationen som ska ske. Det finns goda möjligheter för regeringen att återkomma till riksdagen i propositionsform utan att det kommer att försena organisationsarbetet. Det är regeringens brist på ställningstagande till olika utredningar och remissvar i frågan och förvisandet av fortsatt utredning till myndigheterna som försenat processen.

Vad som anförs om Försvarsmaktens logistikverksamhet bör riksdagen *tillkännage* för regeringen som sin mening. Regeringens förslag *avstyrks* och motionsyrkandet *tillstyrks*.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Anslag, bemyndiganden, investeringsplaner m.m., punkt 1 (S)

av Peter Hultqvist (S), Eva Sonidsson (S), Clas-Göran Carlsson (S), Anna-Lena Sörenson (S), Roza Güclü Hedin (S) och Leif Pettersson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen anvisar anslagen under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt Socialdemokraternas förslag i bilaga 2,
2. a–k = utskottet och
3. tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om SOS Alarm.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:1 utgiftsområde 6 punkterna 1 och 9–18 samt motion

2011/12:Fö227 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkandena 1 och 4 samt avslår proposition 2011/12:1 utgiftsområde 6 punkt 19 och motionerna 2011/12:Fö232 av Lars Ohly m.fl. (V), 2011/12:Fö238 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkande 9 och 2011/12:Fö242 av Mikael Jansson m.fl. (SD).

Ställningstagande

I våra beräkningar av anslagen har en utgångspunkt varit en oförändrad ekonomisk ram för utgiftsområdet jämfört med regeringens förslag.

De ekonomiska konsekvenserna av det nya personalförsörjningssystemet är oklara. Det finns ett kostnadstryck inom Försvarsmakten med anledning av denna förändring. Överbefälhavaren har vidare vid flera tillfällen framhållit att Försvarsmaktens budget behöver stärkas efter 2014 om det ska vara möjligt att förnya insatsorganisationens materiel. Det mesta tyder alltså på att Försvarsmaktens nya insatsorganisation är strukturellt underfinansierad.

Vi tillför därför i detta läge extra medel till anslaget för förbandsverksamheten jämfört med regeringens förslag. Vi anser också att ytterligare medel kan lösgöras genom rationaliseringar i Högkvarterets organisation.

När det gäller antalet soldater i internationella insatser har vi socialdemokrater en uttalad ambition att behålla den nuvarande ambitionsnivå som Sverige befunnit sig på under de senaste åren. Vi har stött en utbyggd kris-
hanteringsförmåga inom EU. Men vi ser samtidigt det behov och den brist på resurser som finns i de FN-ledda insatserna. Tyvärr har Sverige endast ett fåtal personer ute i FN-missioner i dag. Vi vill se en bättre balans mellan FN-ledda insatser och övriga. I vårt budgetförslag anvisar vi mindre medel än regeringen till internationella insatser. Vi föreslår ett minskat budgetutrymme mot bakgrund av att insatserna i Afghanistan och Kosovo successivt dras ned. Regeringen har för övrigt i de nyligen avlämnade propositionerna Fortsatt svenskt deltagande i den internationella säkerhetsstyrkan i Afghanistan (ISAF) (prop. 2011/12:29) och Fortsatt svenskt deltagande i den internationella Kosovostyrkan (KFOR) (prop. 2011/12:33) bekräftat utfasningen av dessa insatser som vi tagit hänsyn till i våra beräkningar.

Vi föreslår en satsning på forskning och utveckling när det gäller nanoteknik, sensorer och undervattensteknik. Den svenska kompetensen när det gäller undervattensteknologi är av särskild betydelse. Att upprätthålla den är strategiskt såväl från industriell som säkerhetspolitisk horisont. Vi anvisar därför mer medel än regeringen under materielanslaget.

Krisberedskapen är en angelägenhet för hela samhället, inte bara för staten. Vi förordar att det tillsätts en säkerhetsberedning. Även inom detta område finns det utrymme för både rationalisering och effektivisering. I avvaktan på tillsättandet av en särskild säkerhetsberedning anser vi att detta arbete ska inledas. Verksamheten bör utsättas för ett mindre rationaliserings- och omvandlingstryck för att stimulera fram tydligare prioriteringar inom respektive anslagsområde. Vi föreslår därför vissa reduceringar inom krisberedskapsområdet.

Det är av fundamental betydelse för hela samhället och alla medborgares trygghet och säkerhet att nödnumret 112 fungerar på ett bra sätt. Riksdagen bör tillkännage för regeringen vad som anförs om SOS Alarm och bifalla det socialdemokratiska yrkandet.

Riksdagen bör med ändringar i förhållande till regeringens förslag anvisa anslag enligt Socialdemokraternas förslag i sammanställningen i bilaga 2 i detta betänkande.

2. Anslag, bemyndiganden, investeringsplaner m.m., punkt 1 (MP)

av Peter Rådberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen anvisar anslagen under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt Miljöpartiets förslag i bilaga 2,

2. a–k = utskottet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:1 utgiftsområde 6 punkterna 1 och 9–18 samt motion

2011/12:Fö238 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkande 9 och

avslår proposition 2011/12:1 utgiftsområde 6 punkt 19 och motionerna

2011/12:Fö227 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkandena 1 och 4,

2011/12:Fö232 av Lars Ohly m.fl. (V) och

2011/12:Fö242 av Mikael Jansson m.fl. (SD).

Ställningstagande

Det krävs ökade insatser från samhällets sida för att möta icke-militära hot. Det är inte det militära försvaret som ska ta sig an dessa hot. Det innebär att kostnader bör omfördelas från Försvarsmakten till andra sektorer. Utgångspunkten för Miljöpartiet är en utgiftsram för försvarsområdet som är 1 865 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Försvarsmakten står inför en rad stora utmaningar, såväl organisatoriska som framtida säkerhetspolitiska utmaningar. Risken för skenande kostnader för både personalförsörjningen och materiel är stora. Regeringens underlag till riksdagen är undermåligt, och det finns stora risker att soldatlönerna framöver tränger ut materielbudgeten.

Förbandsanslaget bör reduceras. Högkvarteret är alldeles för överdimensionerat. Det finns för många officerare i högre tjänstegrader i förhållande till organisationen. Ett ”försvarets securum” bör inrättas som avvecklar de delar av den nuvarande organisationen som inte behövs. Däremot är de nationella skyddsstyrkorna underfinansierade med tanke på deras numerär och viktiga samhällsskyddande uppgifter.

Miljöpartiet anser att det militära försvaret ska dimensioneras utifrån operativa behov och en realistisk hotbildsanalys. För överskådlig tid är dessa operativa behov deltagande i internationella krishanteringsuppgifter. Miljöpartiet anser att det är av vikt att Sverige ökar sin ambition att delta i fredsfrämjande verksamhet i FN:s regi. Anslaget för fredsfrämjande förbandsinsatser bör därför ökas något.

Miljöpartiet anser att materielanslagen också bör reduceras. Materieförsörjningen bör dimensioneras efter insatsorganisationens behov. I dag har industri- och sysselsättningspolitik fått alltför stort utrymme. När det gäller framtida uppgradering och anskaffning av JAS 39 Gripen E/F har regeringen inte redovisat de ekonomiska konsekvenserna för riksdagen, och någon sådan redovisning finns inte heller i Försvarsmaktens materielplan. JAS 39 Gripen-projektet bör utredas grundligt. Andra alternativ än E/F-versionen bör finnas med. Miljöpartiet kan tänka sig att JAS 39 Gripen i C/D-version behålls och livstidsförlängs med uppgraderingar. Dessutom bör antalet JAS 39 Gripen-plan reduceras.

Försvarets radioanstalt fyller en viktig funktion i försvaret och tillvaratagandet av Sveriges säkerhetspolitiska intressen. Det är därför förståeligt att viss teknikutveckling måste ske. Miljöpartiet är berett att avsätta vissa medel för ändamålet dock mindre än regeringens förslag.

Anslaget för internationella materielsamarbeten, industrifrågor och exportstöd bör minskas. Vi vill inte subventionera exportstöd till krigsindustrin med skattemedel.

Kustbevakningens betydelse ökar. Därför bör myndigheten tilldelas ökade resurser till sin operativa verksamhet.

I Miljöpartiets stora satsning på icke-militära hot föreslår vi att 1 miljard kronor förs över till utgiftsområde 20 till klimatanpassningsåtgärder.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap fyller en viktig funktion i samhället genom sina uppgifter när det gäller skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. Myndighetens anslag bör successivt ökas.

Överföringar bör göras till utgiftsområde 5 för att stärka säkerheten i samhället. Det bör ske till den s.k. fredsmiljonen, som administreras av Folke Bernadotteakademin. Det bör också gå till Stockholm International Peace Research Institute. Dessutom bör medel föras till samarbetet kring Östersjön, Arktis och Barents hav.

Riksdagen bör med ändringar i förhållande till regeringens förslag anvisa anslag enligt Miljöpartiets förslag i sammanställningen i bilaga 2 i detta betänkande.

3. Materielprojekt m.m., punkt 2 (MP)

av Peter Rådberg (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag om materielprojekt, bemyndiganden och investeringsplaner för materiel och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Fö238 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkandena 1–8 och

2011/12:Fö240 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkandena 10, 13 och 19 samt avslår proposition 2011/12:1 utgiftsområde 6 punkterna 5, 6 i denna del, 7 och 8 samt motion

2011/12:Fö228 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 15.

Ställningstagande

En stor utgift i den svenska försvarsbudgeten är materielkostnader. Inget annat land i Europa lägger en så stor andel av försvarsbudgeten på materiel som Sverige. Materielkostnaderna bör ses över.

Försvarsutskottet har vid flera tillfällen uttryckligen begärt bättre redovisning för riksdagen kring de ekonomiska konsekvenserna av anskaffningen av JAS 39 Gripen E/F skulle innebära. Hela det underlag som regeringen presenterar i budgetpropositionen måste anses som undermåligt.

När det gäller framtida uppgradering och anskaffning av JAS 39 Gripen E/F har regeringen inte redovisat de ekonomiska konsekvenserna för riksdagen, och någon sådan redovisning finns inte heller med i Försvarsmaktens materielplan. Försvarsministern driver frågan hårt att Sverige ska beställa stridsflygplan av typen E/F (även kallat Super JAS) till en kostnad av uppskattningsvis 40–60 miljarder kronor. Det troliga är att slutsumman blir långt mycket högre. Det är i sammanhanget märkligt att Saab, trots att Försvarsmakten inte har kommit fram till vad man vill ha för flygplan, har tagit fram ett flygplan och erbjudit det till ett fast pris. Det plan som Saab erbjuder Försvarsmakten råkar vara identiskt med det plan som Saab hoppas kunna nå framgångar med på en allt tuffare exportmarknad. För Saab och regeringen handlar det nog främst om hägrande exportframgångar och arbetstillfällen. Försvarets behov har hamnat längre ned på listan. Att regeringen också försöker smyga JAS 39 Gripen E/F igenom riksdagen utan att lyfta frågan till en ordentlig debatt visar på hur desperata regeringen och industrin är. Regeringen måste återkomma till riksdagen med en ny redovisning av beställningsbemyndigandet för JAS 39 Gripen E/F. Regeringen får inte fatta något beslut om utveckling, uppgradering eller anskaffning av JAS 39 Gripen utan föregående riksdagsbehandling.

Miljöpartiet föreslår vidare att regeringen minskar antalet JAS 39 Gripen C/D till 70, en minskning med ungefär 30 flygplan. Detta var Försvarsberedningen enig om för några år sedan.

Materielredovisningen uppfyller inte de krav som utskottet har begärt. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med ny redovisning om innehållet i beställningsbemyndigandena för materielanslagen, som är på 46,1 miljarder kronor respektive 16,4 miljarder kronor. Hur olika materielprojekt belastar dessa enorma bemyndiganderamar framgår inte alls i budgetpropositionen.

Vad som anförs om materielprojekt bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening. Regeringens förslag om investeringsplaner för materielprojekt och förslag om uppgradering av JAS 39 Gripen och Socialdemokraternas motionsyrkande om industriprojekt bör avslås och Miljöpartiets motionsyrkanden om materielprojekt bifallas.

4. Objektsramar, punkt 3 (S, MP, V)

av Peter Hultqvist (S), Eva Sonidsson (S), Clas-Göran Carlsson (S), Anna-Lena Sörenson (S), Peter Rådberg (MP), Torbjörn Björlund (V), Roza Güclü Hedin (S) och Leif Pettersson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Fö2 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 1,

2011/12:Fö228 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 14 och

2011/12:Fö240 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkande 3 och
bifaller delvis motion

2011/12:Fö1 av Mikael Jansson (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Riksdagens styrning och finansmakt

Riksdagens finansmakt regleras i regeringsformen. Riksdagen bestämmer hur statens medel ska användas (RF 1 kap. 4 §). Statens medel får inte användas på annat sätt än riksdagen bestämt (RF 9 kap. 4 §). Riksdagen anvisar anslag till angivna ändamål (RF 9 kap. 3 §).

Försvars- och finansutskotten har under en följd av år drivit på och följt upp hur riksdagens möjligheter att utöva sin finansmakt ska kunna förbättras. Det har bl.a. skett i

- försvarsutskottets betänkande 1994/95:FöU4 Försvarspolitik 1995/96
- försvarsutskottets betänkande 1996/97:FöU4 Styrning och uppföljning av totalförsvaret
- försvarsutskottets yttrande 2002/03:FöU1y Ramar för utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet
- finansutskottets betänkande 2002/03:FiU2 Utgiftsområde 2 Samhälls-ekonomi och finansförvaltning
- försvarsutskottets yttrande 2002/03:FöU3y Styrning av försvarets fastigheter och anläggningar
- finansutskottets betänkande 2002/03:FiU14 Styrning av försvarets fastigheter och anläggningar
- försvarsutskottets yttrande 2003/04:FöU2y Tilläggsbudget för år 2003
- finansutskottets betänkande 2003/04:FiU11 Tilläggsbudget 2 för budgetåret 2003
- försvarsutskottets betänkande 2003/04:FöU3 Riksdagens revisorers förslag angående Försvarsmaktens arbetsgivarpolitik och vissa personalfrågor i försvaret

- försvarsutskottets betänkande 2003/04:FöU5 Försvarsmaktens förbandsutveckling m.m.
- försvarsutskottets betänkande 2003/04:FöU6 Styrningen av det militära försvaret
- försvarsutskottets betänkande 2005/06:FöU1 Försvar samt beredskap mot sårbarhet – budgetåret 2006
- försvarsutskottets betänkande 2005/06:FöU11 Reformerad styrning och förvaltning för försvaret
- försvarsutskottets betänkande 2006/07:FöU1 Försvar samt beredskap mot sårbarhet – budgetåret 2007
- försvarsutskottets betänkande 2007/08:FöU1 Försvar samt beredskap mot sårbarhet – budgetåret 2008
- försvarsutskottets betänkande 2008/09:FöU1 Försvar och samhällets krisberedskap – budgetåret 2009
- försvarsutskottets betänkande 2008/09:FöU10 Försvarets inriktning
- försvarsutskottets betänkande 2010/11:FöU1 Försvar och samhällets krisberedskap 2011.

Riksdagen har tillkännagivit för regeringen som sin mening vad

- finansutskottet anför om en utredning för att analysera styr- och finansieringsformerna i försvaret (bet. 2002/03:FiU14, rskr. 2002/03:137)
- finansutskottet anför om en utredning för att analysera styr- och finansieringsformerna i försvaret (bet. 2003/04:FiU11, rskr. 2003/04:47)
- försvarsutskottet anför om mål, kostnader, anslag och resultat (bet. 2003/04:FöU6, rskr. 2003/04:194).

Redovisning i objektsramar

Objektsramarna som regeringen redovisade för riksdagen tidigare i budgetpropositionerna gav en tydlig beskrivning av materielprojekten, en ekonomisk ram och en tidsplan. Redogörelsen omfattade också regeringens bedömning av utvecklingen av materielprojekten och en resultatbedömning.

Objektsramsredovisningen för riksdagen upphörde för några år sedan.

En objektsramsredovisning för helikopter 14 såg t.ex. ut så här i budgetpropositionen för 2005 (prop. 2004/05:1):

Helikopter 14

Objektsramen omfattar tiden 1997–2010. Den ekonomiska planeringsramen uppgår till högst 7 151 miljoner kronor. Objektsramen har följande materiella innehåll och redovisas av Försvarsmakten i följande underenheter:

- samnordisk utveckling,
- projektledning Helikopter 14,
- anskaffning av 18 stycken Helikopter 14,
- anskaffning av underhållssystem och
- anskaffning av utbildningsanläggning.

Helikopter 14 anskaffas som Sveriges del i det nordiska (Sverige, Norge och Finland) försvarssamarbetet inom Nordic Standard Helicopter Program (NSHP). Helikopter 14 kommer att utgöra huvudplattformen för helikopterbataljonerna med mark och sjöoperativa huvuduppgifter. Vald helikopter är NH90, vilken tillverkas av ett industrikonsortium, NH Industries, med tyska, franska, italienska och holländska medlemmar.

Förutom mark- och sjöoperativa funktioner avses Helikopter 14 också användas i räddningstjänst. Helikopter 14 skall kunna operera tillsammans med övriga förband inom ramen för det nätverksbaserade försvaret. Helikoptrarna utrustas också för att kunna verka såväl nationellt som internationellt.

Resultatbedömning

Till och med den 31 december 2003 har 1 531 miljoner kronor utbetalats. Försvarsmakten redovisar för 2004 ett behov om 279 miljoner kronor och för 2005 ett behov om 1 418 miljoner kronor för beställda och planerade leveranser.

Försvarsmakten redovisar bl.a. följande. Under 2002 etablerades NSHP Configuration Control Board med huvudsyfte att skapa ett beslutsorgan för att reducera behovet av tekniska förändringar. Detta bedöms leda till minskade underhålls- och utbildningskostnader. Under 2003 har vidare arbetet i huvudsak fokuserats på uppföljning av kontraktet mot NH Industries i form av tekniska granskningar. Leveranser av trupptransportversionen påbörjas 2005 och leveranser av den sjöoperativa versionen påbörjas 2007.

Försvarsmaktens bedömning är att projektet framskrider enligt plan. Dock har vissa risker identifierats, som ackreditering av ledningssystemets programvara och tillstånd att nyttja viss teknisk utrustning från USA respektive Storbritannien.

Regeringens bedömning är att systemet utvecklas enligt den planerade inriktningen. Programmet bedöms i huvudsak ha en god ekonomisk och teknisk säkerhet.

Materielredovisningen för Stortinget

I den norska budgetpropositionen till Stortinget redovisas större materielprojekt. Liksom i objektsramarna sker en tydlig beskrivning av materielprojektet. För ny materiel som ska anskaffas anges vad materielen ska användas till, antal fartyg, fordon etc., varför materielen ska anskaffas och kostnaden. Materielprojektet finns dessutom sammanställda på ett tydligt sätt i en tabell med uppgift om ekonomisk ram, vad som återstår att utbetala efter budgetårets ingång och vad som ska betalas ut under budgetåret.

Objektsramsredovisningen bör återinföras

En utvecklad form av objektsramsredovisning bör nu återinföras för att ge riksdagen ett mer fullödigt underlag för sitt ställningstagande när det gäller materielinvesteringar. Regeringen bör beskriva materielprojektet (hur många stridsfordon eller fartyg eller flygplan etc., organisation, prestanda, leveranstidpunkter, beslutstidpunkter m.m.) och redovisa en ekonomisk planeringsram för materielssystemet. En sammanställning bör finnas över mate-

rielpjekten där den ekonomiska ramen framgår liksom vad som återstår att utbetala samt vad som ska utbetalas under budgetåret. Redovisningen bör omfatta tidigare av riksdagen beslutad materiel och föreslagen ny materiel. Redovisningen bör ske fr.o.m. budgetpropositionen för budgetåret 2013.

Vad som anförs om objektsramar bör riksdagen *tillkännage* för regeringen som sin mening. Motionsyrkandena från S och MP bör *bifallas* och motionsyrkandet från SD *bifallas delvis*.

5. Objektsramar, punkt 3 (SD)

av Mikael Jansson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Fö1 av Mikael Jansson (SD) yrkande 1 och

bifaller delvis motionerna

2011/12:Fö2 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 1,

2011/12:Fö228 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 14 och

2011/12:Fö240 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

Regeringen har tidigare redovisat större materielprojekt för riksdagen i s.k. objektsramar. Detta skedde i budgetpropositionerna. Redovisningen omfattade en ingående beskrivning av materielprojekten, en ekonomisk ram och en tidsplan. Regeringen lämnade också en resultatbedömning och gjorde en bedömning av hur materielprojekten utvecklades. Regeringen har sedan några år slutat att lämna denna redovisning.

Det finns ett stort behov av att regeringens redovisning av större materielprojekt för riksdagen förbättras. Försvarsutskottet har vid många olika tillfällen begärt en sådan. Möjligheterna att återinföra objektsramar i regeringens redovisning till riksdagen av planerad och beställd försvarsmateriel bör därför prövas.

Vad som anförs om objektsramar bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening. Motionsyrkandet från SD bör bifallas, och motionsyrkandena från S och MP bör bifallas delvis.

6. Oförutsedda materielinvesteringar, punkt 4 (S, MP, V)

av Peter Hultqvist (S), Eva Sonidsson (S), Clas-Göran Carlsson (S), Anna-Lena Sörenson (S), Peter Rådberg (MP), Torbjörn Björlund (V), Roza Güclü Hedin (S) och Leif Pettersson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Fö240 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkande 2 och avslår proposition 2011/12:1 utgiftsområde 6 punkt 6 i denna del.

Ställningstagande

Regeringen föreslår i budgetpropositionen att man ska få fatta beslut om *materielinvesteringar beroende på oförutsedda förändrade förutsättningar*.

Den närmare innebörden av regeringens begäran är oklar och ger utrymme för olika tolkningar.

Försvarsdepartementet har vid tillfälle uppgivit att man inte utnyttjat möjligheten att fatta beslut med stöd av tidigare medgivanden om detta.

Regeringen ska naturligtvis begära hos riksdagen när stora materielprojekt ska utvecklas och anskaffas. I den mån det under budgetåret behöver fattas beslut om större angelägna materielprojekt som inte funnits upptaget i budgetpropositionen finns det goda möjligheter att återkomma till riksdagen i de ändringsbudgetar som underställs riksdagen ett par gånger om året.

Vad som anförs om materielinvesteringar beroende på oförutsedda förändrade förutsättningar bör riksdagen *tillkännage* för regeringen som sin mening. Regeringens förslag bör *avslås i denna del* och motionsyrkandet *bifallas*.

7. EU:s stridsgrupper och luftförsvarsutredning, punkt 5 (V)

av Torbjörn Björlund (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår utskottets förslag om EU:s stridsgrupper och luftförsvarsutredning och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna

2011/12:Fö228 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 10 och

2011/12:Fö240 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkande 14 och

avslår proposition 2011/12:1 utgiftsområde 6 punkt 2 och motionerna 2011/12:Fö227 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 2, 2011/12:Fö228 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 6 och 2011/12:Fö240 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkande 17.

Ställningstagande

Vänsterpartiet har redan tidigare föreslagit att Sverige inte ska delta i Nordic Battle Group (NBG) då det är en del av EU:s militarisering. Sverige är officiellt fortfarande alliansfritt men genom bl.a. NBG har Sverige frångått sitt gamla krav på att internationella militära insatser från Sveriges sida alltid ska ha FN-mandat. Sverige bör därför lämna samtliga åtaganden i organisationer som NBG.

Vänsterpartiet har också tidigare påpekat att NBG har blivit ”en mycket kostsam historia”.

En granskning av Riksrevisionen visar att kostnaderna för NBG 2008 fyrdubblades i jämförelse med den information som getts till riksdagen. Från 1 miljard till 4 miljarder kronor, utan att Riksrevisionen kunnat finna att beslut om denna omfattande kostnadsökning fattats, varken av regeringen eller Försvarsmakten, än mindre riksdagen, som har uppgiften att fatta ett sådant beslut.

För två år sedan aviserade regeringen att den avsåg att Sverige skulle komma att bidra till EU:s stridgrupper genom ett svenskt bidrag till en brittiskt ledd stridsgrupp andra halvåret 2013. I år redovisar regeringen att den avser att bidra till EU:s stridgrupper genom att Sverige ska delta i en nordisk stridsgrupp 2014.

Att delta i en av EU:s stridgrupper, inte minst om man gör det som ramnation, är ett långtgående politiskt åtagande mot EU och de övriga medverkande länderna. Det är vidare ekonomiskt betungande och organisatoriskt krävande för både insats- och grundorganisationen att delta i en sådan. Därtill tillkommer de omfattande kostnaderna för en eventuell insats, vilket regeringen i skrivelse 2010/11:27 Redogörelse för svenskt deltagande i den nordiska stridsgruppen 2011 angett till 1,1–1,5 miljarder kronor. Därför bör det redovisas för riksdagen vilka konsekvenser ett sådant åtagande får för möjligheterna att genomföra den insatsorganisation som riksdagen har beslutat om och vilken påverkan på materielförsörjningen en insats kommer att få.

Sverige bör rikta in sig på att öka sina ambitioner när det gäller deltagande i FN:s fredsfrämjande verksamhet. Detta är ett område där Sverige historiskt varit mycket framgångsrikt.

Motionsyrkandena om NBG bör alltså avslås.

Jag har ingen erinran mot vad utskottet anför om luftförsvarsutredningen. Motionsyrkandena om dessa bör alltså bifallas delvis.

Eftersom utskottets förslag om EU:s stridgrupper är villkorat med att luftförsvarsutredningen tillsätts bör detta förslag avslås.

Vad som anförs om EU:s stridsgrupper och luftförsvarsutredningen bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

8. Försvarslogistik, punkt 7 (M, FP, C, KD)

av Cecilia Widegren (M), Hans Wallmark (M), Annicka Engblom (M), Anders Hansson (M), Allan Widman (FP), Staffan Danielsson (C), Johan Forssell (M) och Mikael Oscarsson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen bifaller regeringens förslag om Försvarsmaktens logistikverksamhet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:1 utgiftsområde 6 punkt 4 och avslår motion

2011/12:Fö227 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Socialdemokraterna yrkar i sin motion om avslag på regeringens begäran om att få fatta beslut om nödvändiga förändringar för verksamhet som bedrivs inom ramen för Försvarsmaktens logistik, och de har funnit stöd för detta hos övriga oppositionspartier (MP, SD, V).

Genomförandet av den försvarspolitiska inriktning som beslutats av riksdagen (bet. 2008/09:FöU10) fortsätter. Den högre ambitionen avseende insatsorganisationens tillgänglighet och användbarhet som den försvarspolitiska inriktningen innebär, förutsätter omfördelningar av resurser från materiel- och logistikförsörjning samt övrig stödverksamhet till anslaget för förbandsverksamhet och beredskap.

För att säkerställa den fortsatta takten i försvarsreformen föreslår regeringen att medel frigörs och omfördelas för att möjliggöra utvecklingen av insatsorganisation 2014. Det ekonomiska utrymme som frigörs måste överföras till förbandsverksamheten. Den omfördelning som sker måste vara bestående över tiden.

Försvarsmaktens budgetunderlag för 2012 har som ett grundläggande antagande att 700 miljoner kronor i besparingar och rationaliseringar inom försvarslogistiken samt forskning och utveckling kan utnyttjas för förbandsverksamheten fr.o.m. 2013 och framåt.

Försvarsdepartementet har då man lämnat särskild muntlig information till utskottet om budgetpropositionen redovisat att det sker en överföring till förbandsanslaget på totalt 227 miljoner kronor 2012 genom minskad forskning och utveckling, sänkning av FOI:s timpris samt effektiviseringar av FMV:s verksamhet. För 2013 beräknas 579 miljoner kronor överföras till förbandsanslaget från samma områden.

Stödet till Försvarsmakten har varit ämne för ett omfattande utredningsarbetet de senaste åren, senast i den s.k. Försvarsstrukturutredningens betänkande Forskning och utveckling samt försvarslogistik – i det reformerade försvaret (SOU 2011:36). Behovet av förändringar i försvarsmyndighetsstrukturen när det gäller materiel och logistik beskrevs även i Försvarsberedningens rapport Försvar i användning (Ds 2008:48). I detta sammanhang noterar vi att Socialdemokraterna såväl enskilt och tillsammans med andra partier återkommande har motionerat om behovet av rationaliseringar i Försvarsmaktens stödverksamhet (mot. 2008/09:Fö294, mot. 2009/10:Fö263, mot. 2009/10:Fi15).

De av regeringen nu föreslagna överföringarna omfattar pågående och genomförda effektiviseringar med grund i Försvarsstrukturutredningens förslag. De effektiviseringar som regeringen nu föreslår i budgetpropositionen för 2012 är inte av sådan karaktär att de kräver riksdagens medgivande då det handlar om mindre förändringar inom myndigheten. Regeringen har likväl vinnlagt sig om att förbättra riksdagens insyn i det pågående förändringsarbetet genom att begära riksdagens bemyndigande.

Regeringen föreslår att den får fatta beslut om organisation m.m. för Försvarsmaktens logistikverksamhet och inom försvarets stödverksamhet. Vi har inget att erinra mot detta. Det är synnerligen viktigt att det frigörs resurser så att försvarsreformen kan genomföras. Regeringen har även avisat att man avser återkomma till riksdagen i budgetpropositionen för 2013 med förslag på anslagsöverföringar för att möjliggöra en fortsatt utveckling av insatsorganisationen.

Regeringens förslag bör bifallas och motionsyrkandena avslås.

9. Frivilliga försvarsorganisationer, punkt 8 (M, FP, C, KD)

av Cecilia Widegren (M), Hans Wallmark (M), Annicka Engblom (M), Anders Hansson (M), Allan Widman (FP), Staffan Danielsson (C), Johan Forssell (M) och Mikael Oscarsson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Fö209 av Torbjörn Björlund m.fl. (V) yrkande 1 och

2011/12:Fö228 av Peter Hultqvist m.fl. (S) yrkande 16.

Ställningstagande

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar i sina respektive motioner om att återinföra ett särskilt anslag för frivilliga försvarsorganisationer och har funnit stöd för detta hos övriga oppositionspartier (MP och SD).

Utskottet har under åren i partiövergripande enighet många gånger understrukit den stora betydelse som de frivilliga försvarsorganisationerna har (jfr t.ex. bet. 2008/09:FöU10 Försvarets inriktning, bet. 2009/10:FöU8 Försvarsmaktens personalförsörjning m.m., bet. 2009/10:FöU Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap). Utskottet har flera gånger framhållit att de frivilliga försvarsorganisationerna på ett betydelsefullt sätt bidrar till den folkliga förankringen av försvaret, samtidigt som de bedriver en kostnadseffektiv verksamhet.

Vi vill i denna reservation på nytt framhålla att de frivilliga försvarsorganisationerna har en viktig uppgift när det gäller personalförsörjningen till hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna. Vi bedömer också att de frivilliga försvarsorganisationerna har en viktig roll vid rekrytering till Försvarsmaktens nya personalförsörjningssystem. Deras ungdomsverksamhet har därvid stor betydelse.

Samtidigt kan de på ett effektivt sätt ställa resurser till förfogande när det uppkommer tillfälliga omfattande behov inom krisberedskapen.

Regeringen redovisar i budgetpropositionen att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Försvarsmakten sammantaget under 2010 utbetalade ca 207 miljoner kronor i stöd, bidrag och ersättningar till frivilliga försvarsorganisationer samt ideella organisationer, varav 66,6 miljoner kronor i organisationsbidrag till frivilliga försvarsorganisationer.

I regeringens proposition Ett användbart försvar (prop. 2008/09:140) anges att myndigheters, kommuners och andra organisationers behov bör vara styrande för de uppdrag som lämnas till frivilliga organisationer.

Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd har tillsammans med de frivilliga försvarsorganisationernas samarbetskommitté (FOS) utarbetat en ny modell för hur fördelningen av medel till frivilliga försvarsorganisationer ska utformas. Modellen skickades på remiss till de frivilliga försvarsorganisationerna innan den infördes. I en skrivelse till utskottet och dess ledamöter, undertecknad av företrädare för tolv frivilligorganisationer, framgår att 16 av 18 organisationer ställde sig positiva till förslaget. Vidare framhåller organisationerna i skrivelsen att modellens konstruktion förutsätter att den tillämpas under tre år innan den utvärderas.

Den nya modellen infördes den 1 januari 2011. Modellen innebär en ökad långsiktighet och förutsägbarhet för de frivilliga försvarsorganisationerna och främjar efterfrågad verksamhet. Vi utgår nu liksom utskottet gjort tidigare från att regeringen även fortsättningsvis årligen återkommer i budgetpropositionerna med en redovisning av hur den fortsatta omfattningen och inriktningen av organisationsstödet utvecklas och hur det fungerar.

I enlighet med vad som anförts ovan ser vi inte anledning att ompröva de relativt nyligen införda principerna för finansiering av frivilligverksamheten.

Motionsyrkandena bör avslås.

10. Hemvärn, punkt 9 (V)

av Torbjörn Björlund (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Fö209 av Torbjörn Björlund m.fl. (V) yrkande 4.

Ställningstagande

Hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna stod 2009 för ungefär 1,2 % av försvarsbudgeten. Hemvärnet är kostnadseffektivt eftersom det bygger på en ideell och frivillig grund. Hemvärnet tillvaratar även den ovärderliga kompetens som finns hos dem som genomgått värnpliktsutbildningen och de som tjänstgjort inom Försvarsmakten.

I en allt större utsträckning har Försvarsmakten valt att spara in på hemvärnets verksamhet när det kommer sparkrav från regeringen. Detta är en lätt men kortsiktig lösning för de ekonomiskt ansvariga. Hemvärnet blir genom detta förfarande ett ”dragspel” eller en budgetregulator i Försvarsmaktens driftbudget. Detta ger hemvärnsorganisationen dåliga förutsättningar att planera och ansvara för sin verksamhet i landet.

Att exempelvis ge hemvärnet ett eget anslag i statsbudgeten skulle ge organisationen möjlighet att bygga upp en stabil och långvarig verksamhet, oberoende av den övriga Försvarsmaktens ekonomiska prioriteringar. Det skulle också ge regeringen och riksdagen större möjlighet att styra storleken och utvecklingen av de nationella skyddsstyrkorna i framtiden. Därför anser Vänsterpartiet att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag på hur hemvärnet kan finansieras oberoende av den övriga Försvarsmakten.

Detta bör riksdagen tillkänna för regeringen som sin mening. Vänsterpartiets motionsyrkande om hemvärnet bör bifallas.

11. Försvarsexportmyndigheten, punkt 10 (MP, V)

av Peter Rådberg (MP) och Torbjörn Björlund (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Fö240 av Peter Rådberg m.fl. (MP) yrkande 15.

Ställningstagande

Det finns anledning att vara mycket kritisk till den vapenexport som Sverige ägnar sig åt. Huvuddelen av landets vapenexport bör på sikt stoppas. Landets krigsmaterielexport ökar sedan några år och uppgick 2010 till 13,7 miljarder kronor jämfört med 9,6 miljarder kronor 2007 (se regeringens skrivelse 2010/11:114 s. 54). Åtgärder borde vidtas för att krigsmaterielexporten ska minska, inte öka.

Nyligen inrättades en särskild statlig myndighet, Försvarsexportmyndigheten, som har till uppgift att främja export från försvarsindustrin. Detta innebär en skattefinansiering av vapenexporten som bör avvisas. Det är orimligt att svenska skattemedel används för att stödja vapenexport.

Neddragningar bör göras på Försvarsexportmyndigheten för att så småningom avskaffa den. Vi ser inga som helst behov av en sådan myndighet. Myndigheten har en årlig budget på 75 miljoner kronor. Dessa skattemedel kan definitivt komma till bättre användning inom andra områden.

Vad som anförs om Försvarsexportmyndigheten bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening. Motionsyrkandet från Miljöpartiet bör bifallas.

Särskilda yttranden

1. Anslag, bemyndiganden, investeringsplaner m.m., punkt 1 (SD)

Mikael Jansson (SD) anför:

Sverigedemokraternas försvarspolitik redovisas och motiveras utförligt i partiets budgetmotion 2011/12:Fi242. Sverigedemokraterna vill ha ett starkt nationellt förvar och en hög beredskap som gör oss rustade för att stå emot prövningar som kan vara svåra att förutse.

Eftersom det inte är tillåtet att i en reservation föreslå en högre ekonomisk ram för utgiftsområdet än den som riksdagen beslutat lämnar Sverigedemokraterna i stället ett särskilt yttrande om anslagen. Jag avstår av detta skäl också från ställningstagande under utskottets förslag till riksdagsbeslut om anslagen.

Anslagen bör höjas kraftigt med 948 miljoner kronor med fokus på att återgå till ett ordentligt invasionsförsvar. Inbegripet i anslagshöjningarna är en total omställning av JAS Gripen till E/F-versionen och en årlig beställning om tolv plan från 2014 med leveranser från 2015.

Anslaget 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap är oförändrat. Anslaget 1:2 Fredsfrämjande förbandsinsatser bör minska med 1 372 miljoner kronor. Anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar bör öka med 1 726 miljoner kronor. Anslaget 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet bör öka med 319 miljoner kronor.

Anslagen bör fördelas enligt Sverigedemokraternas förslag i sammanställningen i bilaga 2 i detta betänkande.

2. Anslag, bemyndiganden, investeringsplaner m.m., punkt 1 (V)

Torbjörn Björlund (V) anför:

Trots att Sverige har bland världens starkaste statsfinanser har massarbetslöshet blivit vardag och ojämlikheten bredd ut sig alltmer. Vänsterpartiet menar att det är tid för investeringar i fler jobb, ökad jämlikhet och bättre välfärd. Med Vänsterpartiets budgetalternativ skapar vi 125 000 nya jobb och utbildningsplatser redan 2012.

Full sysselsättning är det överordnade målet, och Vänsterpartiets budgetförslag är inriktade på att investera i nya jobb. I stället för mer pengar i krogägarnas plånböcker satsar vi på en generationsväxling på arbetsmarknaden. Vi inför en riskkapitalfond för hållbar industriell utveckling och avsätter särskilda medel för att stödja innovationer och utveckling inom mindre företag och för branschprogram inom exempelvis vindkrafts- och besöksnäringen.

Vi föreslår ett investeringsstöd för att bygga billiga och energisnåla hyresrätter. Vårt mål är 20 000 hyresrätter om året. Vi genomför en omfattande upprustningssatsning på miljonprogrammen och på välfärdslokaler som skolor, förskolor och äldreboenden. Tillgängligheten förbättras genom ett särskilt investeringsstöd. Genom våra satsningar på kraftigt ökad kapacitet på järnvägen kan förseningar på allvar minskas för både människor och gods, och de skapar också nya jobb. Detsamma gäller våra förslag för att öka resandet med kollektivtrafik. Vi vill också genomföra en miljardsatsning på gröna jobb för miljön och klimatet. Regeringen pratar om arbetslinjen – vi skapar riktiga jobb.

Vänsterpartiet menar att svenska folkets skattepengar ska användas till bättre skolor, sjukhus och bibliotek, inte till vinster för riskkapitalbolagens ägare. Vi menar att det ska vara förbjudet att driva välfärdsverksamheter i bolagsform med vinst som drivkraft. Vi vill höja kvaliteten i välfärden genom att anställa mer personal och öka anslagen. Vi vill värdesäkra statsbidragen till kommunerna både för att garantera välfärdens kvalitet och för att skapa fler arbetstillfällen. På så sätt förbättras också kvinnors levnadsvillkor. Vi föreslår en rejäl satsning på mer personal och utbildning inom äldreomsorgen. Vi presenterar en rad satsningar för att förbättra kvaliteten i sjukvården och omfattande satsningar för att skapa en likvärdig utbildning och minskade barngrupper på fritids. Vi lämnar förslag för att skapa en god sjukförsäkring och återförsäkra de som utförsäkrats av regeringens försämrings. Vi föreslår en individualiserad föräldraförsäkring och ett höjt och värdesäkrat underhållsstöd.

Vänsterpartiet vill skapa ett arbetsliv där fler får plats. Vi vill avveckla tvångsarbetet i regeringens fas 3. I stället vill vi genomföra en bred satsning på övergångsjobb, utbildningsplatser och arbetsmarknadspolitiska åtgärder som leder till jobb och som rustar människor med kunskap. Vi vill återupprätta arbetslöshetsförsäkringen. Vi vill också avskaffa RUT-avdraget och i stället förbättra vardagen för alla dem som arbetar kvällar, nätter och helger genom att använda dessa pengar till att skapa platser inom barnomsorgen på obekvämt arbetstid.

I motsättning till dessa reformer står regeringens ensidiga skattesänkarpolitik. I och med detta minskar möjligheterna att satsa på en bättre och utbyggd välfärd och en rättvis fördelning av ekonomiska resurser. Målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik är att få fler människor i arbete, trygga välfärden, öka jämlikheten och jämställdheten och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. Då behövs större skatteintäkter än i dag. Vänsterpartiet tar därför steg mot ett skattesystem byggt på principen skatt efter bärkraft.

Vänsterpartiets förslag inom utgiftsområde 6 är en del av vårt budgetalternativ som en helhet. Vi vill se följande inriktning av politiken inom utgiftsområdet.

Vänsterpartiet vill ha ett starkt försvar uppbyggt på värnplikt och samhällsplikt, kompletterat med frivilliga insatser och en mindre insatsstyrka av heltidsanställda soldater.

Förbandsverksamheten kan genomföras till lägre kostnad än nu. Arbetet och organisationen bör effektiviseras på Högkvarteret. En minskning av anslaget för förbandsverksamhet och beredskap bör således göras. Hemvärnet bör dock undantas.

Genom ett tillbakadragande från Afghanistan, att avsluta insatsen i Libyen och att Sverige avstår från att leda eller delta i framtida EU-stridsgrupper kan mycket pengar sparas. Vänsterpartiet ser dock positivt på fler helt FN-ledda aktioner. Sammantaget föreslås alltså en minskning av anslaget för fredsfrämjande förbandsinsatser.

Försvarsmakten har stora möjligheter att spara in kostnader inom materielområdet, framför allt när det gäller Eda och de exportfrämjande åtgärderna. En minskning av materielanslagen och forskning och utveckling bör därför genomföras. Vänsterpartiet är mycket kritiskt till den vapenexport som Sverige ägnar sig åt. Neddragningar bör göras på Försvarsexportmyndigheten för att så småningom avskaffa den.

Mönstringsförfarandet bör utökas och anslaget för Totalförsvarets rekryteringsmyndighet ökas.

Vänsterpartiet har från början varit kritiskt till de utökade befogenheter som FRA tilldelats. Därför bör FRA-anslaget minskas.

Vänsterpartiet anser att beredskapen för eventuella kriser och katastrofer i samhället bör utökas. En ökning av anslaget för krisberedskap bör därmed ske.

Totalt bör en reduktion av utgiftsområdet ske med 1 905 miljoner kronor. Anslagen bör anvisas enligt Vänsterpartiets förslag i sammanställningen i bilaga 2 i detta betänkande.

3. EU:s stridsgrupper (MP)

Peter Rådberg (MP) anför:

Miljöpartiets uppfattning om svenskt deltagande i internationella insatser och Nordic Battle Group 2014 (NBG 2014) framgår av vår motion Vidgad syn på försvarspolitik (mot. 2011/12:Fö240).

Miljöpartiets ambition är att öka de internationella insatserna. Vi vill ha fler svenska soldater i FN-ledda fredsbevarande operationer. Sverige ska ställa upp på internationella uppdrag för att lindra nöden och bidra till stabilitet.

Miljöpartiet anser att Sverige inte ska ha ramansvar för NBG 2014 så som regeringen föreslår i budgetpropositionen. Vårt främsta skäl till att vi säger nej till ramansvar för NBG 2014 är att det binder upp alldeles för mycket resurser, som bättre skulle kunna nyttjas än att stå till EU:s förfogande under första halvåret 2014. Ingen av EU:s olika stridsgrupper har någonsin kallats in för att lösa någon uppgift. Miljöpartiet menar att konceptet med EU:s stridsgrupper måste ses över. Däremot är Miljöpartiet inte

främmande för att svensk trupp skulle kunna delta, men utan ramansvar. Den oklara kostnadsbilden framöver för Försvarsmakten är givetvis också en faktor att ta hänsyn till i detta sammanhang.

Jag välkomnar nu att utskottsmajoriteten anammat samma uppfattning som Miljöpartiet i dessa frågor.

Jag konstaterar att ett svenskt ramansvar för en nordisk stridsgrupp tidigast under 2015 enligt utskottet förutsätter att riksdagen fattar beslut i frågan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2011/12:1 Budgetpropositionen för 2012 utgiftsområde 6:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2012 utnyttja en kredit intill ett belopp av 40 000 000 000 kronor i Riksgäldskontoret om krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden föreligger (avsnitt 3.3).
2. Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om den nordiska stridsgruppen (avsnitt 3.4.3.1).
3. Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om den Särskilda Operationsgruppen (avsnitt 3.4.3.2).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att fatta beslut om organisations-tillhörighet m.m. för den verksamhet som bedrivs inom ramen för Försvarsmaktens logistikverksamhet (avsnitt 3.4.3.3).
5. Riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Försvarsmakten för 2012–2015 (avsnitt 3.6.3).
6. Riksdagen godkänner vad regeringen föreslår om anskaffning av materielprojekt 2012 (avsnitt 3.6.3).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar besluta om beställningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 46 100 000 000 kronor 2013–2019 (avsnitt 3.6.3).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar besluta om beställningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 16 400 000 000 kronor 2013–2017 (avsnitt 3.6.4).
9. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2012 besluta om kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 12 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital (avsnitt 3.6.11).
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2012 besluta om kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 7 000 000 000 kronor för att tillgodose försvarsexportmyndighetens behov av rörelsekapital (avsnitt 3.6.13).
11. Riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Kustbevakningen för 2012–2015 (avsnitt 4.7.1).

12. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 35 000 000 kronor 2013–2015 (avsnitt 4.7.2).
13. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 2:4 Krisberedskap besluta om beställningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 560 000 000 kronor 2013–2018 (avsnitt 4.7.4).
14. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2012 besluta om lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar inom ramen för Myn-digheten för samhällsskydd och beredskaps verksamhet intill ett belopp av 500 000 000 kronor (avsnitt 4.7.4).
15. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2012 besluta om lån i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar inom ramen för Socialstyrelsens verksamhet intill ett belopp av 350 000 000 kronor (avsnitt 4.7.4).
16. Riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Myndighe-ten för samhällsskydd och beredskap för 2012–2015 (avsnitt 4.7.7).
17. Riksdagen bemyndigar regeringen att disponera de avgifter som tas ut för att finansiera Strålsäkerhetsmyndighetens kostnader för gransk-ning av eventuella ansökningar om att få uppföra nya kärnkraftverk (avsnitt 5.5.1).
18. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2012 för anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten ingå ekonomiska åtaganden som inklu-sive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 60 000 000 kronor 2013–2016 (avsnitt 5.5.1).
19. Riksdagen anvisar för budgetåret 2012 anslagen under utgiftsom-råde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt uppställningen under avsnitt 1 i propositionen.

Motioner väckta med anledning av skrivelse 2011/12: 14

2011/12:Fö1 av Mikael Jansson (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att pröva möjligheten att återinföra objektsra-mar i regeringens redovisning till riksdagen av planerad och beställd försvarsmateriel.

2011/12:Fö2 av Peter Hultqvist m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en förbättrad redovisning av Försvarsmaktens materielförsörjning och objektramsredovisning.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:Fö209 av Torbjörn Björlund m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om obundet organisationsstöd.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag på hur hemvärnet kan finansieras oberoende av den övriga Försvarsmakten.

2011/12:Fö227 av Peter Hultqvist m.fl. (S):

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets beredskap enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag	Anslagsförändring
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	21 775 514	+150 000
1:2 Fredsfrämjande insatser	2 286 985	-140 000
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	8 961 634	+100 000
2:4 Krisberedskap	1 110 761	-55 000
2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 044 528	-55 000
Summa	45 578 001	0

2. Riksdagen avslår regeringens förslag om att Sverige ska vara ramnation för en nordisk stridsgrupp 2014.
3. Riksdagen avslår regeringens förslag om att få fatta beslut om organisationstillhörighet m.m. för den verksamhet som bedrivs inom ramen för Försvarsmaktens logistikverksamhet m.m.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om SOS Alarm.

2011/12:Fö228 av Peter Hultqvist m.fl. (S):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ledningsansvar i NBG 14.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillsättande av en luftförsvarsutredning.

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om objektsramsredovisning inom materieförsörjningen.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om forskning på sensorer, undervattensteknik och nanoteknik.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förändrad bidragsstruktur för de frivilliga försvarsorganisationerna.

2011/12:Fö232 av Lars Ohly m.fl. (V):

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag (tkr)	Anslagsförändring (tkr)
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	21 775 514	-750 000
1:2 Fredsfrämjande förbandsinsatser	2 286 985	-550 000
1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av material och anläggningar	6 526 369	-445 000
1:5 Forskning och teknikutveckling	731 539	-100 000
1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	27 924	+25 000
1:8 Försvarets radioanstalt	746 585	-50 000
1:12 Försvarsexportmyndigheten	75 860	-25 000
2:4 Krisberedskap	1 110 761	+50 000
Höggvarteret		-60 000
Summa		-1 905 000

2011/12:Fö238 av Peter Rådberg m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förslag till investeringsplan för Försvarsmakten under anslaget 1:3.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag till bemyndigande på raman-slag 1:3.
3. Riksdagen avslår regeringens förslag till bemyndigande gällande investeringsplan för anslaget 1:3.
4. Riksdagen begär att regeringen omgående återkommer med ny materielredovisning för anslag 1:3.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bemyndigande om ekonomiska åtaganden för anslag 1:4.

6. Riksdagen avslår regeringens förslag till bemyndigande på raman-slag 1:4.
7. Riksdagen begär att regeringen omgående återkommer med ny redo-visning om bemyndigande om ekonomiska åtaganden för anslag 1:4.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen inte får fatta något beslut rörande utveckling, uppgradering eller anskaffning av JAS 39 Gri-pen utan föregående riksdagsbehandling.
9. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regering-ens förslag anslagen under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt uppställning:

	Anslag	2012	2013	2014
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	-875	-900	-900
1:2	Fredsfrämjande förbandsinsatser	+40	+50	+60
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	-500	-550	-550
1:4	Vidmakthållande, avveckling m.m. av mate- riel och anläggningar	-500	-500	-450
1:5	Forskning och teknikutveckling	-55	-30	-15
1:8	Försvarets radioanstalt	-7	-66	-91
1:11	Internationella materielsamarbeten, industrifrå- gor m.m.	-10	-10	-10
1:12	Försvarsexportmyndigheten	-38	-39	-79
2:1	Kustbevakningen	+40	+40	+40
2:7	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	+40	+50	+60
	Summa	-1 865	-1 955	-1 935
	<i>Specificering av anslagsförändringar</i>			
1:1	Effektivisering av försvaret	-925	-950	-950
1:1	Nationella skyddsstyrkorna	+50	+50	+50
2:7	Arbete med cyberhot och IT-säkerhet	+30	+40	+50
	Civildödsfallsförbundet	+10	+10	+10

2011/12:Fö240 av Peter Rådberg m.fl. (MP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen inte kan fatta nödvändiga beslut om materielprojekt beroende på oförutsedda förutsättningar och att regeringen måste återkomma till riksdagen med sådana för-ändringar gentemot redovisade projekt och fattade beslut.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en förbättrad redovisning till riksdagen av materieförsörjningsprocessen inför den kommande budgetproposi-tionen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att minska antalet JAS-plan, från dagens drygt 100 till 70 i enlighet med Försvarsberedningens rekommenda-tioner.

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en ny redovisning av beställningsbemyndigandet för Jas Gripen E/F.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen omgående bör tillsätta den parlamentariska luftförsvarsutredning som riksdagen beslutade om våren 2011.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör avveckla den nya Försvars-exportmyndigheten inom två år.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inte ska ha ramansvar för NBG 2114.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en förändrad syn på materiel- och logistikförsörjningen.

2011/12:Fö242 av Mikael Jansson m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar till utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap 2 448 000 000 kr utöver vad regeringen föreslagit för budgetåret 2012 eller således 7 005 800 000 kr enligt uppställning:

	Anslag	Anslagsförändring
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	+556
1:2	Fredsfrämjande förbandsinsatser	–1 372
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	+2 670
1:4	Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	+275
1:6	Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	+319
2:4	Krisberedskap	
	Summa	+2 448

BILAGA 2

Regeringens och oppositionens förslag

Förslag till anslag för 2012 under utgiftsområde 6
Försvaret och samhällets krisberedskap*Tusental kronor*

Ramanslag		Regeringens	Avvikelse gentemot regeringen			
		förslag	S	MP	SD*	V
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	21 775 514	+150 000	-875 000	+556 000	-810 000
1:2	Fredsfrämjande förbandsinsatser	2 286 985	-140 000	+40 000	-1 372 000	-550 000
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	8 961 634	+100 000	-500 000	+2 670 000	
1:4	Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	6 526 369		-500 000	+275 000	-445 000
1:5	Forskning och teknikutveckling	731 539		-55 000		-100 000
1:6	Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	27 924			+319 000	+25 000
1:7	Officersutbildning m.m.	232 564				
1:8	Försvarets radioanstalt	746 585		-7 000		-50 000
1:9	Totalförsvarets forskningsinstitut	163 614				
1:10	Nämnder m.m.	5 801				
1:11	Internationella materielsamarbeten, industrifrågor m.m.	77 771		-10 000		
1:12	Försvarexportmyndigheten	75 860		-38 000		-25 000
1:13	Försvarsunderrättelsedomstolen	7 449				
1:14	Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	12 112				
2:1	Kustbevakningen	999 473		+40 000		
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	39 850				
2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	21 080				
2:4	Krisberedskap	1 110 761	-55 000			+50 000
2:5	Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet	100 000				
2:6	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	193 671				
2:7	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 044 528	-55 000	+40 000		
2:8	Statens haverikommission	42 402				

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse gentemot regeringen			
			S	MP	SD*	V
3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	343 419				
4:1	Elsäkerhetsverket	51 096				
Summa för utgiftsområdet		45 578 001	±0	-1 865 000	+2 448 000	-1 905 000

*SD har vid beredningen i utskottet angett att avvikelsen gentemot regeringen i stället ska vara:
 Anslag 1:1 0, 1:2 -1 372 000, 1:3 +1 726 000, 1:4 +275 000, 1:6 +319 000, summa +948 000.

BILAGA 3

Utskottets anslagsförslag

Utskottets förslag till anslag för 2012 under
utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap*Tusental kronor*

Ramanslag		Avvikelse gentemot regeringen	Utskottets förslag
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	±0	21 775 514
1:2	Fredsfrämjande förbandsinsatser	±0	2 286 985
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	±0	8 961 634
1:4	Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	±0	6 526 369
1:5	Forskning och teknikutveckling	±0	731 539
1:6	Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	±0	27 924
1:7	Officersutbildning m.m.	±0	232 564
1:8	Försvarets radioanstalt	±0	746 585
1:9	Totalförsvarets forskningsinstitut	±0	163 614
1:10	Nämnder m.m.	±0	5 801
1:11	Internationella materielsamarbeten, industri-frågor m.m.	±0	77 771
1:12	Försvarsexportmyndigheten	±0	75 860
1:13	Försvarsunderrättelsedomstolen	±0	7 449
1:14	Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	±0	12 112
2:1	Kustbevakningen	±0	999 473
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	±0	39 850
2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	±0	21 080
2:4	Krisberedskap	±0	1 110 761
2:5	Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet	±0	100 000
2:6	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	±0	193 671
2:7	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	±0	1 044 528
2:8	Statens haverikommission	±0	42 402
3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	±0	343 419
4:1	Elsäkerhetsverket	±0	51 096
Summa för utgiftsområdet		±0	45 578 001